

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

H) Kongl. Majts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 2.

ÅREN

1861—1865.

BLEKINGE LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.

Blekinge län, hvars *gränser* mot Skåne och Småland icke under perioden undergått någon förändring, har således fortfarande en *yta* af 26.64 kvadratmil, hvaraf 1.04 kvadratmil utgör sjöar och vattendrag.

I afseende å den *kyrkliga indelningen* hafva åtskilliga regleringar blifvit genomförda. Genom Kongl. Brefven den 12 Maj 1857 och den 16 Mars 1860 beslutade delningar af dels Carlshamns och Asarums och dels Jemshögs och Näsums pastorater hafva nemligen under perioden gått i verkställighet, och Jemshögs socken har, enligt Kongl. Bref den 25 Januari 1861 och den 16 Oktober 1863, blifvit ytterligare delad i två pastorater, Jemshögs och Kyrkhults, af hvilka det förra, bestående af den gamla socknens södra del, innefattar 49½ mantal och det sednare inbegriper 35½ mantal, utgörande den gamla socknens norra del. Efter dessa delningar består länet af 31 kyrkosocknar med ett kapellag å landet samt tre stadsförsamlingar jemte Carlskrona Amiralitetsförsamling, utgörande 23 pastorater samt 3 prosterier eller kontrakter, tillhörande Lunds stift.

Länets *administrativa indelning* i öfriga hänseenden har icke undergått någon förändring, och vid periodens början befintliga *oregelbundenheter* deri qvarstodo vid periodens slut.

Af Topografiska Korpsens under utgifvande varande *kartearbeten* omfattar det utkomna bladet »Christianstad» en del af Listers härad i Blekinge län jemte Sölvesborgs stad, men något annat karteverk öfver länet eller någon del deraf har ej blifvit offentliggjordt.

Förutom den af länets Hushållnings-sällskap fortfarande utgifna tidskriften Ekonomisk Kvartalsskrift, hafva under perioden blott följande länet rörande arbeten utkommit, neml.: Beskrifning om Nättraby socken af Edv. F., 1861; Beskrifning om Lösens och Augerums socknar af Edv. F., 1865; Blekinges Flora eller systematisk förteckning på de i Blekinge vildt växande fanerogamer och bräkenväxter, af C. A. Gosselman, första upplagan 1861 och andra 1865; samt Zoologiska och Geologiska iakttagelser i Blekinge af C. A. Gosselman, 1863.

Beträffande länets *naturbeskaffenhet* i allmänhet åberopas innehållet af föregående berättelser.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse.....	1-31.
1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.....	1.
2. Innevånare.....	2.
3. Näringar.....	3.
Tab. Litt. A. Skarpskytteföreningar.....	3.
Tab. Litt. B. Waru- och Dagsverks-priser.....	4.
Tab. Litt. C. Export af skogsalster.....	8.
Tab. Litt. D. Handelspriser å skogsprodukter.....	9.
4. Kommunikations-anstalter och varubyten.....	12.
Tab. Litt. E. Bränvinstillverkningen.....	12.
5. Kameralförhållanden.....	17.
Tab. Litt. F. Bränvinsförsäljnings-avgifter.....	17.
Tab. Litt. G. Kommunal-utskylder, häradsvis utgående.....	18.
Tab. Litt. H. Bidrag till folkskolan.....	19.
6. Politi.....	20.
Tab. Litt. I. Städernas intrader.....	20.
Tab. Litt. K. Inlutne medel för kommunala behof.....	20.
Tab. Litt. L. Brandstodsföreningar.....	26.
Tab. Litt. M. Antal sängplatser samt inkomster och utgifter vid civila sjukhusen.....	29.
Tab. Litt. N. Ronneby helsobrunn.....	29.
Tabellbilagor.....	32-44.
Tab. N:o 1. Folkmängd.....	32.
Tab. N:o 2. Jordbruk.....	33.
Tab. N:o 3. Boskapsskötsel.....	34.
Tab. N:o 4. Skogshushållning [inga tabelluppgifter finns]	34.
Tab. N:o 5. Dödade rofdjur.....	34.
Tab. N:o 6. Af rofdjur dödade husdjur [inga tabelluppgifter finns]...	34.
Tab. N:o 7 a. Bruk, fabriker och manufaktur-inrättningar år 1865.....	35.
Tab. N:o 7 b. Handtverkare och idkare af annan näring år 1865.....	37.
Tab. N:o 8 a. Allmänna vägar, 1861-1865.....	38.
Tab. N:o 8 b. Gästgifverier och skjuts, 1861-1865.....	38.
Tab. N:o 9 a. Sjöfart, år 1865.....	39.
Tab. N:o 9 b. Handel, år 1865.....	39.
Tab. N:o 10 a. Hemman och jordlägenheter m. m. å landsbygden år 1865.....	40.
Tab. N:o 10 b. Jordområde och egendomar i städerna.....	41.
Tab. N:o 11. Laga skiften åren 1861-1865.....	41.
Tab. N:o 12. Krono-uppbörden.....	42.
Tab. N:o 13. Sparbanker.....	44.
Tab. N:o 14. Fattigvården.....	44.

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

H) Kongl. Majts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 2.

ÅREN

1861—1865.

BLEKINGE LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.

Blekinge län, hvars *gränser* mot Skåne och Småland icke under perioden undergått någon förändring, har således fortfarande en *yta* af 26.64 kvadratmil, hvaraf 1.04 kvadratmil utgör sjöar och vattendrag.

I afseende å den *kyrkliga indelningen* hafva åtskilliga regleringar blifvit genomförda. Genom Kongl. Brefven den 12 Maj 1857 och den 16 Mars 1860 beslutade delningar af dels Carlshamns och Asarums och dels Jemshögs och Näsums pastorater hafva nemligen under perioden gått i verkställighet, och Jemshögs socken har, enligt Kongl. Bref den 25 Januari 1861 och den 16 Oktober 1863, blifvit ytterligare delad i två pastorater, Jemshögs och Kyrkhults, af hvilka det förra, bestående af den gamla socknens södra del, innefattar 49½ mantal och det sednare inbegriper 35½ mantal, utgörande den gamla socknens norra del. Efter dessa delningar består länet af 31 kyrkosocknar med ett kapellag å landet samt tre stadsförsamlingar jemte Carlskrona Amiralitetsförsamling, utgörande 23 pastorater samt 3 prosterier eller kontrakter, tillhörande Lunds stift.

Länets *administrativa indelning* i öfriga hänseenden har icke undergått någon förändring, och vid periodens början befintliga *oregelbundenheter* deri kvarstodo vid periodens slut.

Af Topografiska Korpsens under utgifvande varande *kartarbeten* omfattar det utkomna bladet »Christianstad» en del af Listers härad i Blekinge län jemte Sölvesborgs stad, men något annat karteverk öfver länet eller någon del deraf har ej blifvit offentliggjordt.

Förutom den af länets Hushållnings-sällskap fortfarande utgifna tidskriften Ekonomisk Kvartalsskrift, hafva under perioden blott följande länet rörande arbeten utkommit, neml.: Beskrifning om Nättraby socken af Edv. F., 1861; Beskrifning om Lösens och Augerums socknar af Edv. F., 1865; Blekinges Flora eller systematisk förteckning på de i Blekinge vildt växande fanerogamer och bräkenväxter, af C. A. Gosselman, första upplagan 1861 och andra 1865; samt Zoologiska och Geologiska iakttagelser i Blekinge af C. A. Gosselman, 1863.

Beträffande länets *naturbeskaffenhet* i allmänhet åberopas innehållet af föregående berättelser.

2. Innevånare.

Tab. N:o 1. I tabellen N:o 1 redogöres för länets *folkmängd* enligt husförhørs- och mantalslängderne samt antalet af dem, som varit frie från mantalspenningar, utskrifningsmanskap och approberade beväringsspligtige.

Tabellen utvisar, att folkmängden, hvilken enligt mantalslängderne år 1860 utgjorde 114,753, under perioden varit i jemn tillväxt och enligt mantalslängderne år 1865 uppgått till 123,537, deraf 21,958 i städerna och 101,579 å landsbygden. Af sistnämnde antal belöpte sig 56,034 å Östra och Medelstads, samt 45,545 å Bräkne och Listers häraders fögderi.

Vid jmförelse emellan uppgifterne om folkmängden i Carlskrona vid den under förra periodens sista och denna periods första år eller 1860 och 1861 verkställda mantalsskrifning synes, som hade stadens folkmängd år 1861 ökats med nära 1,400 personer; och torde i anledning häraf böra upplysas, att fastän en betydligare tillökning i stadens folkmängd ägt rum samma år i följd af en mängd arbetares inflyttning, har dock till det anmärkta förhållandet väsentligen bidragit, att Kronans manskap från och med år 1861 blifvit till mantalsskrifning noggrannare uppgifvet än tillföre.

Den år 1863 inträffade minskning i antalet af dem, som äro från mantalspenningar frie, har sin grund i de förändrade föreskrifter, som blifvit meddelade i 1863 års förordning om mantalspenningars utgörande.

Under denna period hafva *utflyttningar* till främmande länder ytterst sällan förekommit; och så vidt passjournalerne utvisa, hafva blott 6 personer under perioden utflyttat, af hvilka en flyttat till Danmark och de öfrige till Nordamerikas förenta stater.

Ehuru gemensamma andaktsöfningar under ledning af lekmän å ett och annat ställe inom länet ägt rum, hafva dock icke några *schismatiska rörelser* förekommit, som medfört bildande af särskilda församlingar.

Sedan tillgången på byggnadsvirke blifvit minskad, användes mer och mer gråsten till uthusbyggnader, och den gamla ryggåsstugan uttränges småningom af huset med innertak, jemväl å torplägenheter. Någon annan märkbar förändring i afseende på *byggnadssättet* är ej att omförmåla.

I afseende på *klädedrägt*, *födoämnen* och *drycker*, *bruket af brännvin* och *folknöjen* är intet att tillägga vid innehållet af förra berättelsen.

Nytan af *socknebiblioteker* synes blifva mer och mer insedd. Dessa hafva under perioden ökats från fjorton till tjuogoett, af hvilka tre äro gemensamma för två kommuner hvardera. De äldre bibliotekens boksamlingar hafva jemväl inom de flesta socknar vunnit en betydlig tillökning, så att några af biblioteken nu innehålla 500 till 600 band, under det vid 1860 års slut intet af då befintlige biblioteker hade mer än omkring 300 band. Till elfva biblioteker hafva kommunerna anslagit större och mindre årsbidrag, och vid åtta af dem sker utlåningen mot såkallad läseafgift af 25 öre till 1 R:dr pr år. Flere af dem hafva erhållit gåfvor i penningar eller böcker, jemväl af länets Hushållnings-sällskap. Åtskilliga af dem uppgifvas hafva blifvit flitigt anlitade.

Den i sednaste femårsberättelsen omnämnda, Carlskrona dåvarande Läsesällskap tillhöriga boksamling skänktes år 1863 till dervarande Elementarläroverk, hvars för allmänheten tillgängliga bibliotek numera uppgår till omkring 11,000 nummer. Carlskrona Bildningscirkel, hvilken ännu fortfar, har jemväl ett för medlemmarna tillgängligt bibliotek; och i Carlshamn bildades år 1862 ett stadsbibliotek, som, grundadt och underhållet dels genom gåfvor af enskilde, dels genom bidrag af staden och dels genom läseafgifter, vid periodens slut hade 770 völker.

Tab. Litt. A. Idéen om den frivilliga folkbeväpningens vikt och betydelse för fäderneslandets försvar har funnit anhängare äfven inom Blekinge och föranledt bildande af fem *skarpskytteföreningar*, nemligen Carlskrona, Carlshamns, Sölvesborgs, Ronneby samt Hoby och Åryds, hvilkas styrka, indelning samt inkomster och utgifter m. m. visar sig af tabellen Litt. A. å följande sida.

Tabellen utvisar en jemn tillökning i medlemmarnes antal, men denna tillökning utmärker ej motsvarande tillväxt i de särskilda föreningarnes numerär, utan är föranledd dels af nya föreningars bildande och dels deraf, att Carlskrona skarpskytteförening år 1865 med sig förenat medlemmar från kringliggande socknar, och har således sin grund i skarpskytterörelsens utbredning till flera orter. Denna rörelse har dock ännu ej sträckt sig till alla delar af länet, hvartill bristen på instruktörer torde vara en af de väsentligaste anledningar, likasom denna brist är en af de största svårigheter, mot hvilka de redan befintliga föreningarne å landsbygden hafva att kämpa.

Jemte Skarpskytteföreningarne bestå ännu länets *Skyttesällskap* och *Skjutföreningen* i Carlshamn, men intresset för deras öfningar har aftagit efter Skarpskytteföreningarnes uppkomst.

3. Näringar.

A) *Jordbruk* och B) *Boskapsskötsel*. Rörande dessa ämnen och hvad dermed äger gemenskap samt länets Hushållnings-sällskaps verksamhet i allmänhet och länets Landtbruksskola å Marielund, har Hushållnings-sällskapet meddelat följande berättelse:

»Till följd af gifna föreskrifter får Hushållnings-sällskapet härmed angående jordbruket och boskapsskötseln inom länet för åren 1861—1865 afgifva berättelse, grundad på de från kommunerna inkomna specialuppgifter, och i sammanhang dermed redogöra för Sällskapets verksamhet i jordbrukets och den jordbrukande befolkningens intresse.

Ett icke obetydligt antal hemman inom länet har ännu icke blifvit till yttnehållet uppmätt. Många hafva endast delvis antingen till in- eller utägor och många för en lång tid sedan undergått mätning. Emellertid har skogs- eller ängsmarks-uppodling eller rödjning till åker eller äng och andra traktors utläggning till ängs- eller betesmark eller plantering förorsakat ständiga ändringar i de flesta hemmans till åker och äng använda jordrymd. Och då högst få jordägare hafva säker kännedom om ytmåttet på den jord, de hafva under bruk, mätande den kanske endast efter det utsäde, som för året deri nedlägges, äro de meddelade uppgifterna om tunnlandtalet af den odlade jorden och ängsmarken i allmänhet endast att anse såsom närmande sig verkliga förhållandet. Geometriskt tunnlandtalet af den odlade jorden uppgifves vid 5-årsperiodens slut till 72,360 tunnland, och af den naturliga ängen till 41,906 tunnland. Under perioden anses hafva blifvit uppodlade och förbättrade genom nyodling 2,839 tunnland, genom vattenaftappning 1,175, genom grunddikning 1,377 och genom ängsvattning och öfversilning 6 tunnland.

Årliga utsädet på tunnland, vidden af åkerjord använd till odling, årliga utsädesbeloppet, skörd Tab. N:o 2. på tunnlandet, skörd i korntal af utsädet, och hela skördebeloppet efter utsädet afdrag, årliga förbrukningen på person i medeltal samt förbrukningen till kreaturs utfodring, anses hafva varit hvad i bilagan Tab. N:o 2 är uppgifvet.

Tab. Litt. A.

Skarpskytteföreningar.

	Aktiva medlemmar.				Antal korporal-skap.	Antal kompanier.	Gevär.		Inkomster. Rdr Rmt.	Utgifter. Rdr Rmt.
	Tillhörige 1:sta be-värings-klassen.	Tillhörige öfrige be-värings-klasser.	Icke be-värings-skyldige.	Summa.			Kronan tillhörige.	Förenin-garne tillhörige.		
År 1861.....	6	12	64	82	3	1	60	—	2,633	2,902
" 1862.....	18	34	120	172	7	2	100	20	2,793	4,949
" 1863.....	28	69	338	435	17	4	350	298	3,677,80	2,589,59
" 1864.....	53	134	387	574	23	6	726	303	6,670,19	3,374,51
" 1865.....	66	225	679	970	40	9	836	353	5,089,68	5,755,04

Tab. N:o 3. Tab. N:o 3 utvisar antalet *vinterfödda kreatur* under femårsperioden 1861—1865.

Tab. Litt. B. Priset i medeltal för hela länet, uträknadt å oxar, kor, kött, smör och sötmjölksost samt å jordbruksdagsverken, inhemtas af nedanstående Tab. Litt. B.

Tillgången på jordbruksarbetare är icke betydlig. Af 100 jordbruksarbetare äro

Jordtorpare	19.6 %.	Statfolk	1.96 %.
Stattorpare	0.55 »	Daglönare	15.33 »
Tjenare i husbondens bröd	44.85 »	Backstugusittare	17.71 »

Vid *Länets Landtbruksskola* å Marielund i Nättraby socken skola, enligt meddelade föreskrifter, 12 frilärningar undervisas. Med Styrelsens medgifvande och i anledning af det stora antalet sökande till frilärningsplatserna, har dock föreståndaren medgifvit 2 å 3 extra frilärningar tillträde till skolan. Följande antal lärningar hafva under perioden vid skolan erhållit undervisning och blifvit derifrån utexaminerade:

1861	15	lärningar, deraf 6 utexaminerade.	1864	15	lärningar, deraf 8 utexaminerade.
1862	15	» » 9 »	1865	13	» » 6 »
1863	15	» » 6 »			

Af dessa 35 utexaminerade hafva 27 erhållit rättarettjenster, 1 vunnit anställning såsom dikesförman inom länet och 2 öfvertagit eget jordbruk, hvaremot 5 icke kunnat af skolan till rättare rekommenderas.

Vid skolan äro

1861	odlade stenig betesmark 78	kvadratref, grunddikade med tegelrör 78.4	kvadratref.
1862	» » » 55	» » » 56	»
1863	» » » 85	» » » 84	»
1864	» » » 78	» » » 33.6	»
1865	» » » 90	» » » 39	»

I följande ämnen har undervisning meddelats af följande antal lärare:

1 lärare	uti stilskrifning,
	» rättskrifning,
	» räknekonst, jemte liniers, ytors och rymders beräkning,
	» linearritning samt uppmätning, afvägning och kartläggning af ägofigurer,
	» jordbrukslärans allmänna grunder,
	» växtkunskap,
	» skogshushållningens allmänna grunder,
	» läran om betings-arbeten,
	» enkla räkenkapers förande.

Tab. Litt. B.

Varu- och Dagsverks-priser.

			Oxar. Stycken.	Kor. Stycken.	Kött. Lispund.	Smör. Lispund.	Sötmjölks- ost. Lispund.	Dagsverken.			
								Sommar.		Vinter.	
								Man.	Qvinna.	Man.	Qvinna.
År 1861	R:dr	R:mt	109	64	2,83	10,33	7,19	0,90	0,47	0,64	0,34
» 1862	»	»	107	63	2,63	10,04	6,99	0,91	0,48	0,65	0,35
» 1863	»	»	101	62	2,44	9,64	6,88	0,95	0,50	0,68	0,36
» 1864	»	»	88,05	52	2,21	9,63	6,32	0,97	0,50	0,69	0,36
» 1865	»	»	80,05	45	2,10	10,49	7,23	1	0,53	0,71	0,37

1 lärare uti husdjurs-skötseln och uti skoning af dragare.

1 lärare { uti åkerns bruk och dikning,
» stackning af hö, säd och halm,
» handsåning och skötseln af såningsmaskiner,
» utställning och tillsyn öfver arbetsfolk.

1 lärare under de sednare åren uti husdjurens utfodring och vård.

1 lärare uti slöjd.

1 lärare uti smide.

Skolans utgifter bestridas af föreståndaren, som därför åtnjuter det bestämda statsanslaget 4,000 R:dr R:mt årligen.

Hushållnings-sällskapet har såsom beklädnadshjelp årligen utbetalt 25 R:dr R:mt åt hvardera af 12 lär-
lingar vid skolan, samt likaledes årligen till 2:ne lärlingar utdelat premier af tillsammans 100 R:dr R:mt.

Kreatursracerna inom länet, hvilka befunnits vara af dålig beskaffenhet och små till växten, hafva un-
der perioden varit föremål för särskild uppmärksamhet. Många enskilda personer hafva till kreatursracernas
förbättrande införskrifvit goda afvelsdjur. Hushållnings-sällskapet har i sin mån sökt verka för samma ända-
mål, i det att Sällskapet, som vid periodens början hade inom länet stationerade 4 tjurar af Ayershirerace,
sedermera dels med yngre djur underhållit dessa stationer och dels utställt ytterligare 4 tjurar af samma
race. Derjemte bildade Sällskapet år 1863 2:ne stamholländerier om 4 kor och 1 tjur, det ena af Ayershire
och det andra af Holländska racedjur, för att från dem åga fortfarande tillgång på goda tjurar.

Dessutom har Sällskapet anskaffat från Jemtland 4 hingstar, som ännu äro inom länet utställda, samt
4 ston, som blifvit inom länet försålda.

Får af Southdowns-race och grisar af en stor engelsk race hafva likaledes sistnämnde år samt år 1864
blifvit inköpte och på åtskilliga ställen inom länet fördelade.

En förökning i fäkreaturens antal under femårsperioden har visat sig, hvaremot antalet får och getter
betydligt minskats.

Sedan *ladugårdsskötseln* äfven hos allmogen börjat med större uppmärksamhet omfattas, har Sällskapet
för länet anställt en undervisare i ladugårdsskötseln samt ladugårdsprodukters beredning och behandling, hvil-
ken person på Sällskapets bekostnad med råd och upplysningar tillhandagår dem, som hans biträde begära.
Redan i början af perioden hade Sällskapet gjort försök att medelst utlemnande af förlagslån, för anläggning
af större *mejerier*, framkalla en större uppmärksamhet på fördelarne af ladugårdens rätta behandling och vär-
de; men de första försöken i denna rigtning misslyckades till följd af felaktiga anordningar de enskilda per-
soner emellan, som företogo anläggningarne. Sedermera har dock Sällskapet på förändrade villkor under sista
året i perioden anslagit 15,000 R:dr såsom förlagslån till 3 större mejerier, och vid periodens slut hade af
dessa ett redan börjat sin verksamhet, och de 2:ne öfriga voro under anläggning; och hafva åt dem blifvit an-
skaffade modeller af de mest fördelaktigt vitsordade mejeriredskap.

Under 1865 började äfven Sällskapets deltagande med åtskilliga andra Hushållnings-sällskap i södra Sve-
rige, dels uti en undervisningskurs för smeder i hofbeslagsskolan å Alnarp, till hvilken kurs från detta län
årligen sändas 3 smeder, och dels uti den ständiga utställningen i Malmö af slagtboskap och ladugårdsprodukter.

Afkastningen af ladugården motsvarar ännu icke länets behof. Försök gjordes år 1865 med export till
utlandet af fäkreatur och svin, men som kreaturen voro små och magra, blef vinsten af företaget icke sådan,
att detsamma fortsattes.

Bland de anslag, Sällskapet gjort med afseende å kreaturens skötsel och vård, må äfven nämnas ett
mindre anslag för en gång åt personer, som visat sig hafva under ett år drifvit ett ordentligt *hästslagteri*
för afsalu. Afsättningen för detsamma har varit i jemnt tilltagande.

Fiskerierna hafva under perioden visat sig lönande. Genom Hushållnings-sällskapets försorg hafva blifvit anskaffade och bland den fiskeriidkande befolkningen utdelade eller försålda nya och bättre fiskeskrokar samt fiskestermetrar. Under 2 år af perioden har på Sällskapets requisition och bekostnad en af Statens undervisare i fiske-odling berest länet och meddelat undervisning dels i sjelfva fiskerimethoden, dels om bästa kända sätt för fiskevarors behandling. Fiske-odlingsanstalter hafva på särskilda ställen inom länet blifvit anlagda, och särskildt har genom samverkan af Hushållnings-sällskapet och enskilda fiskeriägare i Mörrums ström en laxodlingsanstalt der kommit till stånd.

Bland andra åtgärder, som Hushållnings-sällskapet vidtagit till fiskerinäringens befrämjande, må nämnas: anskaffandet af en större båt från Bohuslän, mera passande för fisket i öppna sjön än de vanliga Blekingeska vrakekorna, hvilken var ämnad till föresyn för båtbyggare härstädes; bekostandet af 2:ne fiskares resa till Bohuslän för att taga kännedom om der brukliga fiskerimethoder och redskap; sändandet af en elev till fiskeriskolan i Norrland att inhemta sättet för konstmässig laxodling, hvarefter samma person blifvit anställd såsom tillsyningsman vid den ofvan omförmälda laxodlingsanstalten i Mörrums ström.

Biskötseln och afveln af *fjäderfän* idkas obetydligt. Oansedt Hushållnings-sällskapet hållit en person i Danmark att der lära Dzierzonska methoden vid biskötseln, samt låtit förfärdiga och till orterna utdela bikupor och bihus, hafva dock högst få personer fäst sig vid denna lätt skötta näringsgren.

Under femårsperioden hafva 2:ne *landbruksmöten* för länet hållits, det ena år 1862 i Ronneby och det andra år 1865 i Carlshamn, begge i förening med utställning af kreatur, åkerbruksredskap samt industri- och slöjdalster; och blefvo vid begge utdelade premier och belöningar, dels i penningar och dels i medaljer.

Trädgårdsskötseln och *fruktträdsodlingen* stå i allmänhet på en låg ståndpunkt. För att framkalla och öka hågen derfor har Sällskapet till samtliga folkskolorna utdelat fruktträd och skrifter i fruktträdsodlingen samt meddelat anslag till anläggning af trädgård vid skollärareseminariet i Lund, i hvilken eleverna kunna erhålla undervisning i trädgårdsskötseln. De sednare 3 åren hafva varit i hög grad missgynnande för trädgårdssodlare. Med undantag för sjelfva städerna och vissa ställen i skärgården har under dessa år mask förärt både löf och blomster å fruktträden.

Skogsplantering på de mindre gårdarne bedrifves föga eller icke. På större gårdar och å städernas områden hafva under perioden flere planteringar kommit till stånd. Redan år 1860 bestämde Hushållnings-sällskapet premier af 30 R:dr per tunnland för skogsplantering, som före nästlidet års slut kommit till stånd och vore vederbörligen inhägnad, men anspråk på sådana premier hafva icke blifvit framställda för större jordrymd än vid pass 12 tunnland, fördelade emellan 2:ne hemmansbrukare.

Odlingsföretagen och *jordförbättringarne* fortgå i mån af råd och lägenhet. Grunddikning med tegelrör eller täckta stendiken förekommer icke allmänt. Gödningsmedlen anses dock hafva blifvit dels förbättrade, dels till mängden ökade genom rikligare kreatursutfodring, komposter och ett bättre tillvaratagande af spillningen, kreaturens stallutfodring någon del af sommaren, uppsamlandet af sjötång och anskaffandet af artificiella gödningsämnen.

För beredning af latrinspillning till s. k. pudrett beviljade Hushållnings-sällskapet år 1863 åt en enskild person ett mindre anslag för en gång, samt då afsättningen från denna beredningsanstalt lofvade att blifva betydlig, anslogos år 1864 större belopp till uppförandet af byggnader för en sådan anstalt i utvidgadt omfång.

För länet har Sällskapet anställt en dikningsförman att tillhandagå vid rördikens anläggande. Af medel, som stå till Sällskapets förfogande, har dels ett belopp af 10,000 R:dr blifvit anslaget att utlemnas såsom lån på billiga villkor till mindre jordbrukare, som verkställa afdikning till större omfång efter företedd och godkänd plan, och dels mindre anslag för en gång blifvit gjorda till betäckande af någon del af kostnaden för de undersökningar, som enskilde jordägare låta af sakkunnige personer anställas för torrläggning af sanktrakter eller invallning af grunda hafs- och sjövikar.

Under de 3 sednaste åren i femårsperioden har, på Hushållnings-sällskapets bekostnad, pågått undersökning af länets landsvägar för uppgörande af förslag till *backsänkningar eller vägomläggningar*, der sådana funnits erforderlige. Och lärer Kongl. Maj:ts Befallningshafvande närmare redogöra för de vägförbättringar, som till följd af dessa undersökningar kommit till stånd.

Efter Hushållnings-sällskapets requisition har Kongl. Landtbruks-Akademiens Agrikultur-Kemist, Professorens och Ridd. Alex. Müller genomrest länet, för att taga kännedom och meddela upplysning om dess allmänna *geologiska förhållanden*.

Sparbankerna hafva äfven varit föremål för Hushållnings-sällskapets uppmärksamhet. Den närmare redogörelsen derför lär af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande meddelas i sammanhang med berättelsen om sparbanksväsendet i allmänhet inom länet.

Bränvinsbränningen, som är att räkna såsom länets viktigaste fabriksnäring, är för jordbruket af icke ringa betydelse. Den lätta och sandiga jordmån, hvaraf en jämförelsevis stor del af länets odlade jord består, har man hittills ansett blifva på det förmånligaste sättet använd genom odling af potatis, som vid brännerierna vunnit en säker afsättning.

Blekingeska Jägareförbundet har under femårsperioden af Sällskapet åtnjutit anslag att användas uteslutande till premier för dödade rofdjur.

Åtskilliga föremål för Hushållnings-sällskapets verksamhet under denna tid, såsom belöningar för odlingsflit, belöningar för långvarig och trogen tjänst vid jordbruket och dess binäringar, anslag till socknebibliotheker och till uppköp af diverse böcker i landthushållningen samt deras utdelande inom länet m. fl., kunna endast antydningssvis omförmas. Carlskrona den 16 Juli 1866.

På Kongl. Hushållnings-sällskapets vägnar:

E. W. NORDENFELT.

Henrik Nerman.»

C) *Skogshushållning* och D) *Rofdjurs utödande*. Enär i länet ej finnes *kronopark* eller *härads- och sockenallmännings*, och någon ordnad hushållning vid periodens slut ännu ej var införd vid någon af der befintliga boställsskogar, hvilkas areal till en del icke är fullt tillförlitligt känd, kan någon uppgift om *skogshushållningen* enligt tabellen N:o 4 icke meddelas, utan måste redogörelsen derför i denna, likasom i sednaste berättelsen, inskränkas till upplysningar rörande detta ämne i allmänhet.

Skogsmarken till *indragna och för Kronans räkning utarrenderade boställen*, bestående af chefsbohemmanen Rön, Ramdala och Heljarum samt kronofogdebostället Ramdala, har en vidd af 2,380 kvadratrefvar, hvaraf 1,006,67 kvadratrefvar, tillhörande chefsbohemmanet Rön, under år 1865 blifvit uppmätta för införande af ordnad hushållning. Hushållnings- och afverkningsplaner voro dock ej vid periodens slut uppgjorda och stadfästade.

Öfrige boställen, till största delen ecklesiastikstaten anslagne, hafva skogsmark till en vidd af något mer än 17,000 kvadratrefvar, hvaraf 2,589 kvadratrefvar, som tillhöra Backaryds sockens kyrkoherdeboställe, år 1865 uppmättes och till trakthuggning indelades, men hushållningsplanen är ännu på pröfning beroende.

Från år 1849 till år 1860, då en Öfverjägare med 1,000 R:drs lön blef för länet antagen, har någon Jägeritjensteman icke varit inom länet anställd. *Afverkningen å boställsskogarne* har således skett utan tillsyn af sakkunnig person. Ingenstädes har en ordnad plan dervid blifvit följd, och ofta har omtanken för skogens bestånd fått stå tillbaka för omsorgen om kreatursbetet. Boställenas till omfånget i allmänhet obetydliga skogsmarker befinnas derför i ett mycket otillfredsställande skick, och anses ej lemna hälften af den afkastning, som med ordnad förvaltning kunnat och bort erhållas.

I närheten af kusten finnas på flere ställen *flygsandsfält*, hvilka tillsammans hafva omkring 1,400 kvadratreffvar i areal. Det största bland dessa, utgörande 267 kvadratreffvar, för hvars täckning och plantering ett statsanslag af 3,375 R:dr år 1860 beviljades, står under allmän uppsigt och har till en del blifvit bundet, ehuru på ett sätt, som föranledt ännu oafgjord rättegång med ägarne. Å ett af flygsandsfälten, med en vidd af 190 kvadratreffvar och beläget å Sölvesborgs stads mark, är plantering företagen, men för sandens bindande på de öfrige, alla tillhörande enskilde personer, hafva icke några åtgärder blifvit vidtagna, utan inkräktar flygsanden så småningom på angränsande ägor.

Hushållningen å de enskildes skogar gifver fortfarande anledning till bekymmer för framtiden. Ordnad skogshushållning med återplantering är väl införd å några större egendomar och å städernas jord, och åtskillige hemmansägare, äfven bland allmogen, hafva börjat infreda ungskogen, men dessa enstaka bemödanden för skogens bibehållande kunna ej omintetgöra farhågorna, att skogsbrist, som redan nu äger rum inom vissa socknar, skall drabba allt flere orter, då afverkningen i allmänhet står i stort missförhållande till återväxten och jemförelsevis litet göres för dennas befrämjande. Väl har länets Hushållnings-sällskap genom premier, tillhandahållande af skogsfrön och plantor samt åtagande att bekosta resorna för sakkunnig person, hvilkens biträde för skogsvården kunde af enskilde påkallas, fortfarande sökt medverka till en bättre skogshushållning, men dessa bemödanden hafva hittills ej medfört önskvärd framgång.

Tab. Litt. C. Bland orsakerna till öfverafverkningen intages utan tvifvel ett viktigt rum af *sågverksrörelsen och handeln med trävaror*, hvaraf under perioden från länets hamnar hufvudsakligen exporterats hvad i nedanstående Tab. Litt. C. upptages.

Äfven *svedjandet*, som fortfarande utöfvas i länets skogstrakter, men allmänast inom Jemshögs och Kyrkhults socknar, bidrager till skogsförödelsen, helst bränningen efter längre eller kortare tider förnyas, så att marken förstöres och slutligen blifver oduglig till skogsproduktion.

Några *skogseldar* hafva veterligen ej under perioden inträffat.

Då *kolning* endast obetydligt verkställes och *pottasketillverkning* äger rum blott å ett ställe, kunna dessa ej anses äga något egentligt inflytande på skogstillgången.

Förnämligast genom tillgodogörande af stubbar efter skog, som längre eller kortare tid förut blifvit fälld, har en ganska betydlig tillverkning af *beck och tjära* ägt rum under perioden, synnerligen inom länets vestra del. Den ansenliga tillväxten i denna tillverkning ådagalägges bäst genom exporten, hvilken, med inberäkning af hvad som ankommit från Småland eller andra orter, under perioden uppgått till 25,073 tunnor

Tab. Litt. C.

Export af skogsalster.

		1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
Plankor och bräder af furu och gran	tolfter	14,195	15,691	13,523	8,757	9,406
» » » » » » »	kub.fot	—	—	—	27,952	36,201
Låkten af furu och gran	tolfter	7,500	5,920	5,840	5,605	19,911
Ståfver af ek och bok	st.	2,735,710	2,366,680	2,661,872	1,707,380	2,209,306
Bandtunnor af bok	st.	70,634	73,469	106,823	39,385	66,653
Spiror af furu och gran	st.	11	1,516	354	198	402
Bjelkar och sparrar af furu och gran	st.	2,831	787	1,698	1,206	1,683
Wed af bok och björk samt furu	famnar	1,165	736	525	1,403	1,272
Beck	tunnor	186	748	1,371	2,691	1,637
Tjära	»	3,373	4,956	4,865	2,581	2,665
Naglar af furu	st.	9,000	23,500	22,525	11,000	22,900
Bark	kub.fot	3,969	—	—	—	949
Timmer af ek och furu	st.	1,687	76	223	344	384

emot 4,140 tunnor under föregående perioden. Tillverkningen har dock icke bedrifvits på det i alla afseenden förmånligaste sätt, hvarföre inom Hushållnings-sällskapet varit ifrågasatt att anskaffa sakkunnigt biträde för meddelande af undervisning i bättre metoder. Jemväl i afseende på de till förvaring och transport begagnade kärls dimensioner och beskaffenhet för öfrigt torde åtskilliga förändringar vara önskvärda.

Fastän de skogsödade *gärdesgårdarne* på allt flera ställen utbytas mot stenmurar, erfordras dock ännu högst betydliga virkesmassor till stängsel, synnerligast som sådan i allmänhet begagnas icke allenast i rågångar utan äfven omkring de särskilda ägoslagen inom samma egendom.

Priserna på skogseffekter å produktionsorterna äro i allmänhet beroende af dessas läge i förhållande Tab. Litt. D. till afsättningsorterna, och någon uppgift derom kan derföre ej meddelas, men handelspriserna å virke vid hamnplats hafva under åren 1861—1865 samt föregående tre perioder i medeltal varit de i nedanstående Tab. Litt. D. upptagna.

Ehuru medelpriset, enligt hvad tabellen utvisar, för de flesta af deri upptagna effekter varit högre åren 1861—1865 än under föregående perioder, har dock sedan år 1863 icke obetydligt prisfall ägt rum i afseende å åtskilliga af samma effekter, hvartill anledningarna varit flera, såsom de år 1864 inträffade och sedermera förnyade rubbningarna i penningställningen i utlandet; hämmad eller minskad export till Danmark och Elbehertigdömena under sednaste Dansk-Tyska krig; minskad afsättning till Skåne, sedan jernvägsförbindelsen öppnades mellan denna provins och Småland; och den på sednare åren tryckta penningställningen inom Blekinge och angränsande provinser samt deraf föranledd afverkning utöfver ortens behof af vissa slags skogseffekter.

Såsom *surrogater för brännmateriel* användes mycket i vissa trakter af länet bränntorf, men stenkol deremot endast obetydligt, samt blott i en och annan smedja.

Särskild anstalt för *undervisning i skogsskötseln* finnes ej inom länet, men eleverna vid dess landtbrukskola undervisas jemväl i detta ämne.

För antalet *dödade rofdjur* samt beloppet af utbetalde belöningar redogöres i Tab. N:o 5.

Tab. N:o 5.

Till 1865 års början utbetaltes belöningarna af Blekingska Jägareförbundet, som för ändamålet erhöi bidrag af Hushållnings-sällskapet, men sedan den nya Jagtstadgan började tillämpas, eller med 1865 års början, upphörde Förbundets verksamhet i denna riktning.

Någon uppgift om den skada, som tillfogats *husdjuren* af rofdjur, kan ej meddelas, men då endast smärre rofdjur förekomma inom länet, torde den förorsakade skadan ej vara betydlig.

Tab. N:o 6.

E) Bergs- och brukshandtering samt *F) Fabriker, manufakturver och handtverk*. I Tab. N:o 7 a) och Tab. N:o 7 b) meddelas uppgift för år 1865 å befintliga verk och inrättningar, som hade till föremål brukshandtering samt manufaktur- och fabriksproduktion, jemte drifkraft och machiner, personal, tillverkning och dess värde samt ägarens beviljning i och för rörelsen, särskildt för landsbygden och städerna.

Vid de för *metallens* bearbetande befintliga verk har den uppgifna tillverkningen utgjort 1,000 centner koppar- och 9,000 centner jernplåt, 1,500 lådor spik, 120 centner valsadt jern och 1,499 centner gjutgods,

Tab. Litt. D.

Handelspriser å skogsprodukter.

	Furu-plankor, 3-tums, pr tolt.	Gran-plankor, 3-tums, pr tolt.	Bräder, 2-tums, pr tolt.	Bräder, 1-tums, pr tolt.	Läkten, huggna, 12 alnar, pr tolt.	Läkten, huggna, 10 alnar, pr tolt.	Granved, pr famn.	Björkved, pr famn.	Furubalkar, 8 till 10-tums tjocklek, pr kub.-fot.	Ekstaf, pr tusen.	Bokstaf, pr tusen.	Tjära, pr tunna.	Beck, pr tunna.
1845—1850 R:dr R:mt	12	9	6	4	1	0,75	6	8	0,40	62,50	20	9	13
1851—1855 " "	13	10	6,50	4,50	1,50	1,25	6,50	8,50	0,45	70	20	11	15
1856—1860 " "	16	12	7,50	5	2	1,50	8	8,50	0,50	75	22	10	13,50
1861—1865 " "	16,40	11,40	8,40	5,80	2,10	1,45	7,80	11,40	0,88	76	26	9,40	17

K. M:s Befallningshafvandes femårsberättelser 1861—1865. Blekinge län.

tillsammans värde 282,785 R:dr, samt 10,600 centner spik och 1,176 centner bandjern, å hvilka värde ej blifvit uppgifyet. Af de i tabellen upptagne verken har ett, nemligen spikfabriken i Ronneby, blifvit under perioden anlagdt.

Då någon *malm-brytning* eller *tackjernstillverkning* ej äger rum inom länet, måste för dessa inrättningar behöfliga metaller anskaffas från andra orter. Deras tillverkningar afyttras till en del inom länet, men till det mesta i andra delar af Riket. Transporterna till och från länet ske hufvudsakligen sjöledes.

Brytning af granit för afsättning till annan ort har under perioden ägt rum icke allenast å Dragsö i Åryds socken, der under förra perioden sådan rörelse bedrefs, utan äfven å Tjurkö i Augerums socken. Af den brutna och huggna stenen, som år 1865 uppgick till 71,500 kubikfot med ett värde af 119,390 R:dr, har en betydlig del blifvit såld till Preussiska kronan för att användas till hamnbyggnader. Denna rörelse, vid hvilken år 1865 användes 290 arbetare, är af stor vikt för den lösa arbetsbefolkningen inom länet, hvilken vid dessa stenhuggerier finner lönande sysselsättning.

Sammanlagda värdet af tillverkningen vid öfrige i tabellen upptagna inrättningar uppgår till 1,243,068 R:dr, hvaraf 325,069 belöpa sig å landsbygden och 917,999 R:dr å städerna tillhörande *fabriker och inrättningar*.

Af fabrikerna hade *läderfabrikerna*, till antalet 25, största tillverkningsvärdet, 432,874 R:dr, hvaraf 259,012 R:dr för tillverkningen å en i Sölvesborg befintlig fabrik, och dernäst 10 *tobaksfabriker*, vid hvilka tillverkningsvärdet uppgått till 354,542 R:dr. Vid Strömma *bomullsspinneri*, hvilket i anseende till den genom kriget i Nordamerikas förenta stater inträffade brist på bomull under en del af perioden varit i verksamhet, men 1865 åter blifvit satt i gång, utgjorde värdet å samma års tillverkning 165,580 R:dr, hvilket belopp utgör föga öfver en fjerdedel af 1860 års tillverkningsvärde.

Å *skeppsvarfven* i Carlskrona och Carlshamn, vid hvilka värdet af nybyggnader och reparationer år 1865 uppgick till 111,300 R:dr, hafva under perioden 17 fartyg om 1,474 läster blifvit byggda, med ett värde af 367,398 R:dr, samt reparationer verkstälts till värde af 311,065 R:dr, eller tillsammans 678,463 R:dr.

Bland öfrige inrättningar märkas 5 *brännvins-distilleringsfabriker* med 70,588 R:dr, 1 *fabrik för förmalning af färgräd* med 37,200 R:dr, 1 *ättiksfabrik* med 23,240 R:dr och 11 *färgerier* med 21,085 R:dr tillverkningsvärde, samt en utaf en utländing anlagd *fabrik för beredning af så kallad krassull*, hvaraf 22,000 skålp. med 6,000 R:drs värde år 1865 blifvit beredda, oaktadt denna fabrik sattes i gång först mot slutet af året. Denna fabrikation får ökad betydelse derigenom, att vid densamma begagnas till materiel en för öfrigt föga efterfrågad vara, nemligen yllelump.

Uppgifna tillverkningsvärdet vid samtliga i tabellen upptagna verk och inrättningar uppgår till 1,645,243 R:dr, hvaraf 727,244 för inrättningar å landet och 917,999 R:dr för inrättningar i städerna.

Af *arbetspersonalen*, som utgjorde å landet 348 och i städerna 685, eller tillsammans 1,083 personer, hafva 159 blifvit använde vid de till bruksrörelsen hänförlige verk, 290 vid stenhuggerierna, 122 vid skeppsvarfven och 512 vid de egentliga fabrikerna.

Någon anmärkningsvärd skiljaktighet emellan dessa och andra med dem jemförliga arbetares ställning i ekonomiskt och sedligt afseende är ej för handen, och några olyckshändelser bland bruks- och fabriksbefolkningen af nämnvärd beskaffenhet hafva veterligen ej inträffat; hvaremot byggnaderne till den i förra berättelsen upptagna stärkelsefabrik, hvilken var belägen i Ronneby, samt till spikfabriken vid Lyckeåborg under perioden nedbrunnit, till följd hvaraf stärkelsestillverkningen upphört och driften af berörde spikfabrik varit någon tid afbruten.

Några af de befintliga inrättningarne lemna tillfälle till afyttring af skogsprodukter och inkomst för arbete och körsior, men någon annan anmärkningsvärd inflytelse af dessa inrättningar för länets innevånare i allmänhet kan ej skönjas.

Handtverkarne af båda könen uppgå inom hela länet till 500 med 783 arbetare. Deras tillverkningar äro blott undantagsvis beräknade på afsättning utom länet.

En vigtig *binäring* är *saltsjöfisket*, som bedrifves af en tålrisk fiskarebefolkning icke allenast i den länet närmast belägna, utan äfven i mera aflägsna delar af Östersjön. Detta fiske, hufvudsakligen afseende torsk och småsill, har under särskilda år varit mycket olika gifvande, och skall fångsten under år 1865 i vissa orter hafva varit särdeles rik. Behållningen af yrket står dock ej i jemförligt förhållande till fångstens storlek, då salterier ej finnas för uppköp af den sill, som vid rikligare fångst och större prisfall skulle kunna med fördel användas till saltning. Af Hushållnings-sällskapet gjorda bemödanden för åstadkommande af salterier hafva hittills ej krönts med framgång.

Fisket inomskärs af gädda, abborrar m. m., fastän, enligt uppgift, mindre gifvande än tillföre, är jemväl en vigtig inkomstkälla för kustbefolkningen.

Laxfisket har af ålder varit af stor betydelse i länets vestra del. Arrende för kronans laxfiske i Mörrums ström, år 1860 utgörande 5,100 R:dr, erlägges nu med 6,801 R:dr R:mt.

Insjöfisket har betydelse endast för den enskilda hushållningen.

Tidt och ofta förekomma *olyckor bland fiskarebefolkningen*, stundom af mycket stor omfattning, såsom exempel hvarpå må nämnas, att ej mindre än 21 fiskare omkommo under Oktober månad 1863. Under samma tid förlorades båtar och redskap till ett värde af mer än 7,000 R:dr. Då dessa olyckor till en del anses bero af den på lätthet och snabbhet beräknade konstruktionen af de i vissa delar af kusten begagnade båtar, har Hushållnings-sällskapet från Rikets westkust anskaffat båtar af annan konstruktion, för att tjena till modell. Men fiskrarne anse dessa båtar vara för tunga att användas till vrakning och låta sig dessutom föga varnas af de ofta inträffande olyckorna; till följd hvaraf nämnde åtgärd ej medfört annan påföljd, än att man på sista tiden börjat utbyta de gamla seglen å de s. k. vrakekorna mot segel af mindre vådlig beskaffenhet.

En annan art af olyckor, för hvilka fiskrarne äro utsatte, äro de förluster, som uppkomma derigenom att deras garn under vrakning afslitas vid öfversegling, hvilket uppgifves stundom inträffa, särdeles nattetid.

Rörande åtgärderna för fiskerinäringens upphjelpande åberopas för öfrigt de här ofvan meddelade upplysningar.

I vissa delar af skärgården är *jagt efter sjöfogel* en god och mycket anlitad binäring.

På åtskilliga ställen bedrifves *tegeltillverkning* och på några af dem i en ganska stor omfattning.

Binäringarne för öfrigt äro en temligen betydande *öltillverkning*, *tjäru-* och *beckbränning*, *båtbyggnad*, någon *kolning* samt *varutransport* sjöledes; hvartill numera skulle kunna läggas befordring af *postdiligers* och *resande*.

De höga priserna och bristen på bomull och fabrikater deraf hafva föranledt en ökad tillverkning inom hemmen af garn och väfnader af lin, men för öfrigt har *hus-* och *hemslöjden* bibehållit sig på samma punkt som under föregående period.

Då endast få af de uppgifter, som enligt tab. N:o 7 a) böra meddelas rörande fabriksinrättningar, kunna lemnas rörande *bränvinstillverkningen*, och denna dessutom för länet har den största betydelse, har redogörelsen för densamma ansetts böra särskildt meddelas.

Bränneriernas antal, använde råämnen, bland hvilka inmaskadt malt blifvit upptaget i strid säd af Tab. Litt. E. motsvarande vikt, samt tillverkad bränvin jemte tillverkningsafgift och kontrollkostnad, upptagas alltså i tab. Litt. E. å följande sida.

Denna uppgift visar, att man under perioden år från år lyckats erhålla mera bränvin af en viss mängd råämnen, hvilket förhållande endast kan tillskrifvas den under tiden vunna större skickligheten vid arbetet. Råämnenas olikartade beskaffenhet och väderlekens mer eller mindre gynsamhet hafva dock gjort, att utfallet af tillverkningen ej alltid stått i tillbörligt förhållande till framstegen i skicklighet.

Intill dess man lyckats allmännare införa odling af foderväxter, passande för den lättare jorden, kan bränvinsbränningen anses såsom en nödvändig utväg för användandet af potäterna och vinnandet af ett godt och ej alltför dyrt fodermedel åt boskapen, och torde dessa fördelar i vanliga fall vara den enda vinst bränvinsbrännaren skördar af tillverkningen, då deremot i många fall förlusterna varit ganska betydliga och i sin mån bidragit till ruin.

I nästa afdelning meddelas redogörelse för handeln med bränvin.

4. Kommunikations-anstalter och varubyten.

a) Landkommunikationer.

Tab. N:o 8. I tab. N:o 8 a) redogöres för längden af allmänna landsvägar, häradsvägar och socknevägar inom länet vid periodens slut, och för längden af de med skjutsstationer försedde vägar jemte vägförbättringar, som blifvit under perioden verkställda, och kostnaderna därför.

I afseende på *vägarnes tillstånd och underhåll* har någon annan förändring ej ägt rum, än att, jemte det Carlskrona och Carlshamns vägstycken fortfarande blifvit lagade med sönderslagen sten, jemväl Sölvesborgs stads vägar och en och annan väglott å landsbygden blifvit med sådan sten påfylld. Ehuru vägarne genom en sådan fyllning erhålla mycken fasthet, är dock detta väglagningssätt förenadt med flere olägenheter, hufvudsakligen förorsakade deraf, att stenen icke på det vid verklig makadamisering brukliga sätt omedelbart efter påfyllningen packas till en sammanhängande massa med jemn yta.

Förbättringen af vägarne genom *sänkning* af backar har fortgått. Det vid periodens början pågående arbetet vid Allatorps- och Silltorps-liderna och sedermera företagen omläggning af Kjettorps-, Kungs-, Sunpekulla- och Sjöliderna, alla belägna å allmänna landsvägen mellan Carlskrona och Carlshamn, hafva blifvit fullbordade med en sammanlagd kostnad af 46,970 R:dr, hvaraf 32,885 R:dr utgjort statsanslag och återstoden blifvit tillskjuten af hemmansägarne inom kommunerna och till en mindre del af enskilde. Af så väl statsanslag som öfrige bidrag till dessa vägförbättringar har en del utgått under förra perioden, men denna del blef ej inberäknad i de kostnader, som enligt förra berättelsen blifvit till vägförbättringar använde. Under perioden börjad omläggning af Patorps- och Snarebro-liderna, båda belägna å nämnde väg, var vid periodens slut ej fullbordad. Kostnaderna för detta arbete äro beräknade till 6,300 R:dr.

Fastän en stor mängd svåra backar å allmänna landsvägarne blifvit sänkte eller kringgångne under sednaste tjugo åren, återstå dock många sådane backar, för hvilkas borttagande intresset i orten visat sig derigenom, att Hushållnings-sällskapet bekostat planer för deras omläggning och att 1865 års Landsting åtagit sig att, emot erhållande af statsanslag till två tredjedelar af beräknade kostnaden, verkställa de omläggningar, för hvilka planer då voro fullbordade.

Tab. Litt. E.

Bränvinstillverkningen.

	Bränne- riernas antal.	I n m ä s k a d e r å ä m n e n.						Tillverkad bränvin. Kannor.	Afgift. R:dr R:mt.		Kontroll- kostnad. R:dr R:mt.
		Hvete. Centner.	Råg. Centner.	Korn. Centner.	Blandsäd. Centner.	Hafre. Centner.	Potatis. Kubikfot.				
År 1861	61	—	1,003	53,586	214	1,235	1,411,818	1,589,133	968,346,15		37,340,81
» 1862	65	—	178	51,704	236	1,808	1,381,638	1,740,449	1,048,811,10		43,867,82
» 1863	64	207	1,159	51,718	1,263	3,289	1,400,609	1,730,795	1,039,625,85		44,121,90
» 1864	61	—	1,755	46,471	410	1,988	1,279,504	1,561,591,5	938,482,75		41,739,02
» 1865	58	—	1,060	51,363	578	3,310	1,444,966	1,830,231,5	1,098,962,40		45,425,45

Enligt hvad tabellen utvisar, hafva några nya vägar ej blifvit under perioden anlagde, ehuru behof af sådane uppkommit dels genom Jemshögs sockens delning, och dels för förbindelse emellan södra stamjernbanan och länets vestra del.

Antalet af större *broar*, som af kommunerna underhållas, är oförändradt och utgör således 8; och de få å allmänna landsvägarne befintliga *grindarne*, utgörande 8, torde blifva till antalet ytterligare förminskade, sedan anmälan blifvit gjord om någras utdömande.

Tabellen N:o 8 b) upplyser om antalet *gästgifverier* vid periodens slut, samt under hvarje år till *kungs- och krono- eller gästgifveriskjuts utgångne hästar*.

Något nytt *gästgifveri* har ej blifvit anlagdt, hvadan dessa fortfarande äro till antalet 22; men deremot har vid Pukaviks lastageplats år 1863 inrättats en skjutsstation för fortskaffande af resande, som ditkommit sjöledes eller ock någon viss tid derstädes sig uppehållit.

Tabellen utvisar, att den minskning, som, efter den genom Kongl. Kungörelsen den 11 December 1857 bestämda förhöjning i gästgifveri-skjutslegan, inträdt i afseende på antalet af *hästar*, som till skjuts från gästgifverierna utgått, fortfarit och ytterligare fortgått under denna period.

Till de i förra berättelsen uppgifna anledningar till detta förhållande kunna numera tilläggas postdiligensfarten samt den utveckling, som formansskapet i länets städer, erhållit, sedan det, efter skjutslegans höjande och med anledning af de ökade anspråken på bekvämlighet jemväl under resor, blifvit ett lönande yrke att fortskaffa resande.

De vid periodens början gällande *entreprenader* vid städernas gästgifverier och en gästgifvaregård å landet hafva blifvit förnyade, fastän med något förändrade villkor, hvarjemte entreprenad blifvit inrättad vid ytterligare en gästgifvaregård å landet, så att entreprenadernas antal vid periodens slut utgjorde fem. Bland de flere orsaker, som motverka entreprenadernes ingående, intages ett viktigt rum af ojempheten i skjutsåtgången, hvilket bland annat visar sig deraf, att det ej mött svårighet att uppgöra beting om postdiligensernas fortskaffande på villkor, som i allmänhet varit jemförelsevis billiga.

Under åren 1862 och 1863 har antalet af de till *kronoskjuts* utgångna hästar visserligen varit temligen anseeligt, men vid jemförelse med föregående period har dock för åren 1861—1865 en betydlig minskning ägt rum jemväl i denna skjutsning, hvartill anledningen är ett ytterligare utsträckt begagnande af ångfartyg för transporten af kronans manskap till och från flottans station i Carlskrona.

Samtliga *postdiligenserna*, gående mellan Carlskrona och Christianstad, Carlskrona, Ronneby och Wexiö samt Carlskrona och Calmar, befordras genom entreprenörer. Posterna mellan Carlskrona och Wexiö öfver Tving och Wissefjerda samt mellan Jemshögs poststation och Pukaviks lastageplats fortskaffas likaledes genom entreprenörer, hvaremot posten från Carlshamn öfver Hökadals och Tranemåla gästgifvaregårdar befordras af tre posthemman.

Sedan *ordinarie postgången* upphört, äro öfrige posthemman indragne samt till rustning och kronoskjuts indelade.

Kronobrefbäringen har under denna, likasom under föregående period, blifvit verkställd genom entreprenörer på bekostnad af samtliga till brefbäring pligtige hemman. Kostnaden för brefbäringen har under perioden i medeltal uppgått till 6,293 R:dr årligen, emot 5,410 R:dr under föregående period. Stationernas antal, år 1860 uppgående till 84, utgjorde vid 1865 års slut 82.

Länets innevånare hafva ej förbisett den ofantliga vigten deraf, att länet genom *jernvägar* sättes i förbindelse med landets öfriga delar, utan för sådant ändamål, till en del i förening med kommuner inom andra län, låtit anställa undersökningar och uppgöra planer och kostnadsförslag för anläggningar af jernvägar från Carlskrona till närheten af Emmaboda gästgifvaregård, samt vidare å ena sidan till Wexiö och å den andra till Calmar; från Carlshamn till södra ändan af det stora sjösystem i Kronobergs län, som har sin södra

ändpunkt vid Almundsryd, och derifrån till södra stamjernbanan, samt från Sölvesborg till Christianstad. Till bestridande af undersökningskostnaderna har Landstinget anslagit sammanlagdt 11,700 R:dr, hvaraf en del först framdeles utgår. Återstoden af kostnaderna, såvidt de ansetts böra drabba Blekinge län; har blifvit bestridd af de utaf företagen intresserade städerna, hvilka, likasom åtskillige kommuner å landet och enskilde personer, visat sig beredvillige till högst betydliga uppoffringar jemväl för utförandet af de ifrågasatte jernvägarne.

b) *Sjökommunikationer.*

Kustfarten mellan länets städer och landsbygd underhålles fortfarande förnämligast med öppna segelbåtar, men mellan Carlskrona och kringliggande landsort jemväl med två ångslupar, Carl och Necken, hvilka under sommarmånaderne göra regelbundna dagliga turer å vissa linier. Förbindelsen med andra orter och mellan länets städer underhålles, såsom under förra perioden, med både segel- och ångfartyg; af hvilka sedan Svea, Skåne, Dana, Orion, Götha, Transit N:o 2 samt Westervik under år 1865 gjorde regelbundna turer till orter inom länet.

I afseende på *kusthamnar* och *ankarplatser*, *lots-*, *fyr-* och *båkväsendet* samt längd och rigtning af *flottningslinier* inom länet är intet att tillägga vid innehållet af sednaste berättelsen.

För underhåll och förbättringar af *städernas hamnar* äro betydliga belopp använde, hvaribland må nämnas 2,000 R:dr till muddring af Carlskrona hamn, 9,493 R:dr till underhåll och förbättring af hamnen vid Carlshamn med hvad dertill hörer, samt 16,323 R:dr till förbättrande af Sölvesborgs hamn medelst muddring, kajanläggning m. m. Något anslag af staten har för dessa ändamål icke under perioden utgått.

Hamnarbetena vid *Ronneby köping*, till hvilkas fullbordande köpingen år 1860 af statsmedel erhöi ett låneunderstöd af 10,000 R:dr, hafva fortgått, men uppgift om beloppet af kostnaderna därför kan ej lemnas, emedan en del af hamnens räkenskaper gått förlorade vid den stora branden i Ronneby i April 1864.

Postkontorens antal är oförändradt eller fyra, men tre poststationer hafva under perioden blifvit öppnade, nemligen i Lyckeby, Tving och Jemshög.

I Ronneby köping har *telegrafstation* blifvit anlagd under perioden, så att sådane stationer vid 1865 års slut funnos å fyra ställen.

c) *Sjöfart och handel.*

Tab. N:o 9. I tab. N:o 9 a) och N:o 9 b) lemnas redogörelse för antal och lästetal af länets innevånare tillhöriga *fartyg* och *båtar* öfver 3 nyläster, jemte *besättning*, samt för *handlande* med deras betjening och bevilning i och för rörelsen.

Vid jemförelse med uppgiften för 1860 visar sig, att antalet af de till utrikes sjöfart *begagnade fartyg* ökats från 47 med 384 mans besättning till 61 med 663 mans besättning, men att deremot de till inrikes sjöfart begagnade fartyg och båtar, som äro mätning underkastade, minskats från 49 med 140 mans besättning till 31 med 92 man, allt utan beräkning af skepparne.

Antalet *handlande* å landsbygden, köpingarne inbegripne, som år 1860 utgjorde 44, uppgick år 1865 till 60, hvaremot städernas handlande, som med inberäkning af 86, på grund af 4 § i Handelsordningen till handel berättigade kvinnor, år 1860 uppgingo till 275, för år 1865 blifvit uppgifne till 182.

Den öppnade jernvägsförbindelsen emellan Småland och Skåne har varit mycket menlig för *varuutbytet* emellan Blekinge, å ena, samt Kronobergs län och i viss mån äfven Skåne, å andra sidan; i det den föranledt så väl minskning i tillförseln från Småland af skogs- och landtmannaprodukter, samt i afsättningen till Småland af hvarjehanda köpmansgods, som äfven minskad försäljning af skogseffekter från Blekinge till Skåne, dit sådane numera ej kunna afsättas med samma fördel som tillföre. Sedan en del af Södra Møre härad i Calmar län och af Konga härad i Kronobergs län genom anläggning af ny landsväg från trakten af Wissefjerda till Wassmolösa fått beqväm och god kommunikation med Calmar, torde samfärdseln emellan nämnde

orter och Carlskrona jemyål hafva något aftagit. Den minskade eller inställda tillverkningen af bomullsgarn vid Strömma fabrik under vissa år af perioden, och den efter branden i Ronneby upphörda fabrikationen af stärkelse hafva äfven förorsakat minskning i utbytet med andra orter. Men, oaktadt dessa ogynsamma förhållanden, synes dock beloppet af influten tull samt antal och drägtighet af fartyg och båtar, som varit i in- och utländska sjöfarten använde, utvisa, att varuomsättningen med in- och utlandet för länet i sin helhet icke haft mindre, utan snarare något större omfattning vid periodens slut än vid dess början.

In- och utförselstullen vid samtliga tullkamrar inom Blekinge utgjorde, med uteslutande af fyr- och båkmedel, lastpenningar m. m.:

	år 1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
införselstullen	R:dr R:mt 348,162.	348,511.	333,648.	298,074.	381,624.
och utförselstullen	» » 4,884.	4,183.	4,184.	—	—

Importen, hvilken hufvudsakligen ägt rum från Lybeck, Bremen och Köpenhamn, har förnämligast bestått af kaffe, socker, tobak, vin, spirituosa, färgträd och färgstoffer, salt, sill, stenkol, hampa, spanmål och diverse manufakturvaror. Exporten har omfattat trävaror, beck, tjära, oarbetade kreatursben samt huggen granit och blifvit verkställd till Spanien, Danmark, England, Preussen och andra Tyska stater samt Norge.

Antalet in- och utklarerade fartyg jemte deras drägtighet i nyläster utgjorde:

	Inklarerade.		Utklarerade.	
	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.
År 1861.....	326	7,964,81	252	5,484,86
» 1862.....	291	6,673,32	276	5,926,93
» 1863.....	297	7,042,94	269	5,605,75
» 1864.....	324	6,861,30	294	5,114,88
» 1865.....	373	8,654,38	311	5,114,88

De fartyg och båtar, af tre lästers drägtighet eller derutöfver, som, lastade och olastade, från inrikes orter ankommit till länets städer eller från dessa till inrikes orter afgått, utgjorde:

	Förpassade.				Oförpassade.			
	Ankomne.		Afgångne.		Ankomne.		Afgångne.	
	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.
År 1861	925	8,494,57	803	7,766,46	560	3,647,00	631	5,232,14
» 1862	707	7,465,13	696	7,652,83	438	2,014,95	487	2,475,51
» 1863	718	8,028,93	763	8,489,30	374	1,594,34	397	1,695,88
» 1864	674	7,907,66	662	8,573,50	418	3,078,68	470	3,722,89
» 1865	587	7,501,37	670	9,569,53	585	6,746,13	545	5,509,08

Bland varor, som från länet blifvit till der utom belägne orter sjöledes afsända, intages första rummet fortfarande af bränvinet, hvaraf under förpassning afgått:

	år 1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
kannor	1,791,059.	1,474,731.	1,355,264.	1,383,479.	1,375,021.

Af detta bränvin, som till en del blifvit tillverkad i Skåne och i allmänhet haft mer än 50 proc. styrka vid 15 graders värme, har det mesta förts till Stockholm och dernäst till Gefle, Göteborg samt hamnar i Norrland och Småland.

Vid länets kuster hafva tolf Svenska och tre Holländska, eller tillsammans femton fartyg *strandat* under perioden. Af dem hafva fem Svenska och ett Holländskt blifvit bergade med hjälp från land, hvaremot de öfriga totalt förolyckats; dock hafva besättningarne å dessa och till det mesta äfven deras laster blifvit bergade.

I afseende på *varubytena inom länet*, mellan städerna och landsbygden samt landsbygdens innevånare sins emellan, hafva inga förhållanden inträffat, som kunnat förorsaka någon anmärkningsvärd förändring deruti.

Gårdfarihandeln tyckes fortfarande vara i aftagande.

Till de i sednaste femårsberättelsen meddelade uppgifter beträffande *marknader, marknadsplatser, salutorg* och *torgdagar* är intet annat att tillägga, än att beslut blifvit fattadt, att samtliga marknaderna, såsom varande af ringa vikt för varuomsättningen och förenade med större olägenheter än fördelar, skola upphöra vid 1866 års slut; hvarefter kreatursmöten eller särskilda torgdagar för handeln med kreatur torde komma att anordnas.

Hvad beträffar *priserna* på skogs- och ladugårdsprodukter, åberopas de i förra afdelningen meddelade uppgifter.

Spannmålen, hvarå priset varit något olika under olika årstider, har höstetiden gällt pr kubikfot:

		Hvete.		Råg.		Korn.		Hafre.	
		R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.
År 1861	omkring	3,97		2,86		2,22		1,32	
» 1862	»	3,97		2,78		2,02		1,11	
» 1863	»	3,10		2,46		2,00		1,11	
» 1864	»	2,80		2,15		1,75		1,10	
» 1865	»	3,34		2,56		1,60		1,15	

Partipriset å *brännvin* har pr kanna, om 50 proc. styrka vid 15 graders värme, varit:

år 1861	våren	R:dr	R:mt	1,52,	sommaren	1,52,	hösten	1,35.
» 1862	»	»	»	1,35,	»	1,35,	»	1,33.
» 1863	»	»	»	1,27,	»	1,47,	»	1,08.
» 1864	»	»	»	1,11,	»	1,22,	»	1,00.
» 1865	»	»	»	1,05,	»	1,18,	»	1,08.

Bland de nya kommunalstyrelsernas omsorger har äfven varit den att söka minska *förbrukningen af brännvin*, för hvilket ändamål åtskilliga åtgärder blifvit inom städerna vidtagna, deribland att småningom inskränka antalet af försäljningsställen. Utom 21 gästgifvaregårdar med utskänkningsrätt och 5 andra ställen i städerna, der utskänkning utöfvats på grund af burskap eller särskild rättighet, hafva funnits:

	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
minuteringsställen	36.	36.	36.	34.	31.
hvaraf i köpingarne	3.	3.	3.	4.	4.
och utskänkningsställen	23.	23.	23.	17.	17.
hvaraf å landet och i köping	2.	2.	2.	2.	2.

Tab. Litt. F. Beloppet af och fördelningen af *afgifterna* för försäljningen å dessa ställen, visar sig af tab. Litt. F. å motstående sida.

I Carlshamn har utskänknigen under hela perioden varit upplåten åt ett bolag, hvars behållning af rörelsen, till den 1 Oktober 1865 utgörande 54,935 R:dr 24 öre, blifvit reserverad för att användas till för staden nyttiga ändamål. I Carlskrona, Sölvesborg och Ronneby köping har såväl utskänknings- som utminuteringsrörelsen under sednaste försäljningsåren utöfvats af bolag, af hvilka det i Sölvesborg bildade, för åren

1864 och 1865 till stadens kassa aflemnat 5,000 R:dr att användas till uppförande af folkskolehus och till skolornas underhåll, och bolaget i Ronneby till kommunens kassa redovisat något mer än 6,000 R:dr.

5. Kameralförhållanden.

För *hemmantal, brukningsdelar, jordtorp och andra lägenheter* å landet samt dessas *taxeringsvärde* Tab. N:o 10. vid periodens slut lemnas redogörelse i tab. N:o 10 a), och uppgift om städernas *jordområde och egendomar* samt dessas *taxeringsvärde* vid samma tid meddelas i tab. N:o 10 b).

Då *brukningsdelarne* i förra berättelsen blifvit uppgifna till 6,114, men i den nu upprättade tabellen upptagits till blott 5,612, torde böra anmärkas, att denna skiljaktighet, enligt vederbörandes derom meddelade uppgift, hufvudsakligen är föranledd deraf, att alla hemmansnummer eller delar af sådane, som varit i sambruk, vid förra berättelsens upprättande upptagits såsom särskilda brukningsdelar, hvaremot i tabellen till denna berättelse hvarje hemmansbruk, ehvad detsamma omfattat ett eller flere hemmansnummer, blifvit såsom en brukningsdel beräknadt.

Om *backstugornas* antal har någon tillförlitlig uppgift ej kunnat meddelas, bland annat af den anledning, att då flere såsom backstuguhjon mantalsskrifne personer ofta bebo en och samma lägenhet, men anteckning häröfver ej göres i mantalslängderne, deri antecknade backstuguhjons antal icke kan antagas såsom grund för uppgift om backstugornas.

Uti antalet af de i tab. N:o 10 a) bland skatteegendomar upptagne »fastigheter utan tillhörande jord» ingå egendomar inom Ronneby och Christianopels köpingar samt vissa fastigheter, som äro menigheter tillhörige. Antalet af de i kol. 8 uti samma tabell för öfrigt upptagne lägenheter har, i följd af nu gällande föreskrifter om taxering, blifvit tillförlitligare utredt. Förhöjningen i dessa lägenheters antal från 312 år 1860 till 1,265 år 1865 torde böra sökas dels i nämnde förhållande och dels i den omständigheten, att åtskilliga af de i kol. 8 nu upptagne lägenheter för år 1860 blifvit hänförde till jordtorp, hvarigenom anledningen till den skedda minskningen i dessas antal jemväl förklaras.

Den ansevärd förhöjningen i *taxeringsvärdet* å hemman och jordlägenheter å landet från år 1860, då det utgjorde 14,196,364 R:dr, till år 1865, då det uppgick till 42,707,930 R:dr, är en följd af de olika grunder, efter hvilka taxeringarne under nämnde två år blifvit verkställda.

Vid tab. N:o 10 b) anmärkes, att skiljaktigheten emellan städernas mantal år 1860, då det uppgafs till 14 $\frac{1}{4}$ och åren 1861—1863, för hvilka det blifvit upptaget till 13 $\frac{1}{2}$, har sin grund deri, att i den sednare uppgiften uteslutits ett hemmansnummer, som utgör stadsplan, samt ett annat sådant, som rätteligen bör till landet hänföras, och hvilka båda år 1860 ingått i beräkningen.

Olikheten i hemmantalet och jordarealen under de tre första och de två sista åren af perioden är föranledd deraf, att 5 $\frac{1}{4}$ mantal, som äges af Carlshamns stad, men äro belägne inom Asarums socken, för först-

Tab. Litt. F.

Brämvinsförsäljnings-afgifter.

	Summa.	Redogörarnes procent.	Hushållnings- sällskapets andel.	Landstingets andel.	Städernas andel.	Socknarnes andel.
För år 1861..... R.dr R.mt	50,878,62	101,90	10,155,34	—	35,189,24	5,432,14
» » 1862..... » »	52,734,14	105,62	10,465,70	—	35,840,44	6,322,38
» » 1863..... » »	55,049,86	110,11	10,987,91	5,439,79	32,211,92	6,300,13
» » 1864..... » »	52,741,62	105,48	10,527,24	10,527,22	26,490,08	5,091,60
» » 1865..... » »	46,968,89	92,84	9,375,80	9,375,79	22,921,66	5,202,80
Summa	258,373,13	515,95	51,511,99	25,312,80	152,653,34	28,349,05

nämnde år taxerats med de egentliga stadsegendomarne, men från och med 1864 med landsbygden, och derför från och med detta år ur beräkningen utgått.

I afseende på orsaken till förhöjningen i taxeringsvärdet å städernas egendomar och jordområde från 5,499,105 R:dr, hvartill värdet år 1860 uppgick, till 8,025,650 R:dr år 1865, åberopas hvad här ofvan blifvit anfördt beträffande landsbygden.

Under perioden hafva $1\frac{3}{4}$ förmedlade mantal i åtta särskilda brukningsdelar blifvit *skatteköpte*.

Jordens fördelning genom *hemmansklyfningar* fortgår, och hafva 86 klyfningar af hemman, som förut undergått skifte, blifvit efter skiftesgrunder af landtmätare under perioden verkställda.

Blott undantagsvis begäres fastställelse å afgäld, som bör för afsöndrad jord till hemmanet erläggas, och någon uppgift om de under perioden skedda *jordafsöndringars* antal kan därför ej meddelas.

Tab. N:o 11. För *skiftesverkets* fortgång lemnas upplysning i tabellen N:o 11, hvilken utvisar, att såväl de sökta som de afslutade laga skiftenas antal under perioden varit mycket ringa. Med tillägg af klyfningar af hemman, som förut undergått skifte, uppgå skiftena till ungefärligen samma antal, som under föregående period, för hvilken hemmansklyfningar af laga skiftes natur ingingo i uppgiften om laga skiftena.

Antalet af de vid periodens slut befintliga byar och hemman, som ej undergått enskifte eller laga skifte, utgjorde 256, i hvilken summa dock högst få byar ingå. I afseende på *inflytelsen* af skiftena och orsaken till den obetydliga vexlingen i deras antal, åberopas hvad härom blifvit anfördt i förra berättelsen.

Tab. N:o 12. I tabellen N:o 12 meddelas uppgift om all *uppbörd*, som af länets Redogörare uppburits och i specialräkningarne blifvit redovisad eller i Landtränteriet direkte influtit.

Ehuru någon fullständig och fullt tillförlitlig redogörelse för *kommunernas utskylder* och *finanser* ej kan meddelas, torde dock de upplysningar, som derom kunna lemnas, icke vara utan vikt för kännedomen om kommunalförvaltningen, och således icke heller böra från berättelsen uteslutas.

Inom *länskommunen*, hvars nya representation, Landstinget, af flere skäl ansett sig med varsamhet böra begagna den tinget medgifna beskattningsrätt, har under perioden ej utgått annan afgift, än den så kallade kurhusafgiften, för hvilkens belopp och användande upplysning meddelas i följande afdelning i sammanhang med redogörelsen för helso- och sjukvården.

Oberäknadt lasarettarnas inkomster, om hvilkas användande Landstinget haft att besluta, hafva de medel, öfver hvilka Landstinget för öfrigt förfogat, således endast utgjorts af dess andel i afgifterna för utskänkingen och utminuteringen af bränvin. Af dessa medel, hvilka för den tid, hvarunder Landstinget varit i verksamhet, uppgått till 25,342 R:dr 80 öre, hade till periodens slut blifvit utbetalde till institutet i Carlskrona för döfstumma samt inköp och inredning af fastighet för dess räkning 14,011 R:dr 54 öre, till järnvägsundersökningar 6,324 R:dr 83 öre, till reseersättningar åt tingets ledamöter, löner, arfvoden och skrifmaterialier 2,766 R:dr 65 öre, samt till räntor och diverse andra smärre utgifter 841 R:dr 34 öre.

Tab. Litt. G. De *häradsvis utgående utskylder*, som genom Kronans eller häradernes enskilde uppbördsmän blifvit debiterade och uppburne, hafva varit följande:

Tab. Litt. G.

Kommunal-utskylder, häradsvis utgående.

	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
Bidrag till underhåll af kronohäktet i Carlshamn och städning af sessionsrummet derstädes, äfvensom till reparationer och hyra af tingshus samt till tingsved	1,123	1,108	1,111	1,106	2,562
Fångvaktare- och Häradsstjenarelöner	842	842	842	842	842
Skarprättarelön	64	80	81	78	92
Kronobrefbäringsavgift	5,701	6,053	6,274	6,829	6,606
Snöplogningsavgift, afgift för grustägt till väglagning och afgifter till vägförbättringar	2,961	8,560	122	590	2,267
Djurläkarelön	304	979	1,036	1,036	1,036
Summa R:dr R:mt	10,995	17,622	9,466	10,481	13,405

En del af dessa afgifter hafva, liksom under förra perioden, utgått af alla häraderne, en del åter endast af vissa bland dem. Några af dem hafva debiterats efter matlag, de öfrige efter hemmantal.

Bland *kyrkosocknarnes* eller *församlingarnes* årliga *utgifter*, oberäknadt de för kleresistatens underhåll erforderliga, hvilka icke kunna till verkliga beloppet styrkas, äro de för kyrkan och folkskolan behöfliga af största betydelse.

Kyrkokassornas inkomster och utgifter, för åren 1861 och 1862 upptagne enligt de till Landskontoret ingångne räkenskaper, men för de öfrige åren i öfverensstämmelse med de af Pastors-embetena särskildt lemnade uppgifter, hafva uppgått till:

			Inkomsterna.	Utgifterna.
år 1861	R:dr	R:mt	21,585	20,102.
» 1862	»	»	20,961	15,292.
» 1863	»	»	21,800	23,981.
» 1864	»	»	19,512	14,468.
» 1865	»	»	36,567	28,854.

Kyrkornas behållning vid 1865 års slut är uppgifven till 114,621 R:dr.

Den betydliga tillökningen i utgifter och inkomster under år 1865 har sin grund i större reparationer och nybyggnader samt deraf föranledda sammanskott. För dessa ändamål äro dessutom ej obetydliga belopp under perioden upplånade inom några församlingar; likasom för amortering och liqvider af ränta å lån för kyrkobyggnader, anskaffande af orgelverk m. m., samt reparation af prestgårdar i åtskilliga församlingar utöfver de i kyrkoräkenskaperne upptagna belopp under perioden gjorts sammanskott, hvilkas belopp likväl ej kan med fullkomlig säkerhet uppgifvas.

Folkundervisningen har för hvarje år kräft allt större bidrag, och hafva dessa utgjort de i nedan- -Tab. Litt. H stående tabell Litt. H. upptagne.

Inom *kommunerna å landsbygden*, med undantag af Ronneby köping, utgöras kommunalutskylderna för öfrigt hufvudsakligen af bidragen till fattigvården, för hvilka närmare redogörelse meddelas i följande afdelning.

Dessa kommuners öfriga utgifter, hvilka uppgå till jämförelsevis obetydliga belopp, äro, med få undantag, af mer eller mindre tillfällig beskaffenhet och bestridas ej sällan af de för fattigvården uttaxerade medel eller de kommunerne tillfallna andelar af afgifterna för bränvinsförsäljning.

Ronneby köpings inkomster, med undantag dels af de till fattigvården afsedda, hvilka äro inbegripna i den allmänna redogörelsen för denna, och dels af hamnintraderna, för hvilka någon redogörelse af förr uppgifna anledning ej kunnat lemnas, men med beräkning af köpingen tillkommande andel af bränvinsförsäljnings-

Tab. Litt. H.

Bidrag till folkskolan.

		Af staten anslagne medel.		Af kommunerne lemnade medel.			Räntor eller andra medel.	Summa R:dr R:mt.
		Folkskole-afgift.	Särskilda statsanslag.	Personela bidrag.	Afgifter för barn inom skolåldern.	Utdebiterade efter 2:a Art. bevilning, hemmantal eller annan öfverenskommen grund.		
År 1861	R:dr R:mt	14,549	2,400	8,296	5,759	7,591	3,260	41,855
» 1862	» »	14,809	2,400	8,238	7,024	10,560	2,408	45,439
» 1863	» »	13,439	2,400	8,417	8,066	13,419	3,372	49,113
» 1864	» »	13,825	5,787	7,977	7,219	15,564	3,706	54,078
» 1865	» »	15,629	5,787	8,315	7,689	17,008	3,899	57,827

afgiften, till kommunens kassa ingången vinst å bränvinsförsäljningen m. m., utgjorde år 1861: 4,448 R:dr, år 1862: 4,387, år 1863: 2,258, år 1864: 10,226, och år 1865: 6,710 R:dr R:mt.

Tab. Litt. I. *Städernas utskylder och intrader*, med undantag af de till fattigvården lemnade, hvilka inbegripas i den allmänna redogörelsen för denna, hafva varit nedanstående, tab. Litt. I.

Kronans och städernas enskilda räkenskaper omfatta olika tider, och är detta orsaken till skiljaktigheten emellan uppgifterna i denna och förra afdelningen om beloppet af den städerna tillfallna andel af afgifterna för bränvinsförsäljningen.

Tab. Litt. K. Med beräkning af de inkomster till fattigvården, för hvilka redogöres i nästa afdelning, men med utslutande dels af de landtkommunerne, med undantag af Ronneby köping, tillfallna andelar af bränvinsförsäljningsavgifterna, såvidt de ej användts till fattigvård eller folkskola och således blifvit bland dessas inkomster redovisade, och dels af kurhusets och lasarettets inkomster, för hvilka särskildt redogöres, hafva de medel, som för kommunala behof influtit inom länet, utgjort nedanstående, tab. Litt. K.

Dessa intrader utgjorde under förra periodens sista år 364,582 R:dr, eller 55,589 R:dr mindre än år 1865.

6. Politi.

Utom länets *landtbruksskola*, för hvilken redogörelse blifvit meddelad i tredje afdelningen, finnes inom länet följande *tillämpningsskolor*, nemligen:

Tab. Litt. I.

Städernas intrader.

		1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
Tolagsmedel	R:dr R:mt	26,833	26,784	25,153	27,673	24,973
Wäg- och mätarepenningar	» »	3,287	3,776	2,849	2,614	1,983
Räntemedel	» »	2,475	2,153	2,394	—	—
Tomtören	» »	1,452	1,815	1,630	1,630	1,450
Arrendemedel och inkomster af städernas jord	» »	27,227	28,539	33,050	34,465	35,188
Öfverskottsrenta	» »	25	—	—	—	—
Bränvinsminuterings- och utskänkingsavgifter	» »	35,011	35,736	36,470	31,317	26,177
Bodståndspenningar	» »	204	860	662	688	742
Bötesmedel	» »	—	47	191	9	74
Mudderafgift	» »	3,428	3,883	3,823	3,952	3,683
Hamn- och vinterlagsmedel	» »	25,276	22,133	21,874	20,854	20,778
Statsbidrag till brounderhåll i Carlskrona	» »	500	500	500	500	500
Dito till skjuthållningskostnad i Carlshamn och Sölvesborg	» »	—	—	—	—	272
Diverse uttaxerade stadsskatter	» »	17,773	27,643	39,020	39,183	51,202
Summa R:dr R:mt		143,491	153,869	167,616	162,885	167,022

Tab. Litt. K.

Influtne medel för kommunala behof.

		1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
Länets genom Landstinget	R:dr R:mt	—	—	5,440	10,527	9,376
Häradernes	» »	10,995	17,622	9,466	10,481	13,405
Församlingarnes: för kyrkoväsendet	» »	21,585	20,961	21,800	19,512	36,567
Dito för skolväsendet	» »	41,855	45,439	49,113	54,078	57,827
Stads- och landtkommunernas: för fattigvården	» »	123,402	120,959	129,444	125,507	129,264
Städernas	» »	143,491	153,869	167,616	162,885	167,022
Ronneby köpings	» »	4,448	4,387	2,258	10,226	6,710
Summa R:dr R:mt		345,776	363,237	385,137	393,216	420,171

Skeppsbyggeri-institutet å Kongl. Flottans skeppsvarf i Carlskrona, som under perioden fortsatt sin verksamhet, men, sedan Kongl. Maj:t den 18 Juni 1864 för institutet utfärdat förnyadt nådigt reglemente, efter en något förändrad plan. Institutets ändamål är nemligen numera icke allenast att bibringa theoretisk och praktisk kunskap om fartygs konstruktion och i skeppsbyggeri samt i de matematiska och öfriga ämnen, som dermed hafva gemenskap, utan äfven att meddela undervisning i de ämnen, hvilka för machinistexamina äro föreskrifna, samt till sådana examinas undergående lemna tillfälle äfven åt andra än dem, som vid institutet åtnjutit undervisning. Eleverna vid institutet, hvilket förvaltas af en direktion med biträde af en föreståndare och fortfarande har fyra lärare, indelas i två klasser, skeppsbyggeri-elever och machinist-elever. Lärotiden för de förra är högst fyra år och för de sednare två läseterminer. Undervisningen lemnas kostnadsfritt åt båda klassernas elever, och skeppsbyggeri-eleverna åtnjuta dagspenning för de dagar, under hvilka de sysselsättas med arbete för Kongl. Skeppsvarfvets räkning. Efter aflagda examina erhålla eleverna betyg såsom skeppsbyggmästare eller verkmästare eller machinister af första eller andra klassen. Antalet elever utgjorde år 1861: 14, 1862: 14, 1863: 12, 1864: 9, och 1865: 10. Från institutets inrättande till 1865 års slut hafva 41 elever genomgått fullständig kurs och 65 åtnjutit undervisning längre eller kortare tid. Sedan år 1864 har statsanslaget till institutet utgått med ett från 5,000 R:dr till 7,000 R:dr förhöjdt belopp.

Navigationsskolan i Carlshamn, som fortgått med oförändradt antal lärare, men fått statsanslaget förhöjdt från 2,000 R:dr till 4,200 R:dr, och under nedannämnde år haft följande antal

	Elever.	Deraf i ångmachinlära.
år 1861.....	37	10.
» 1862.....	42	5.
» 1863.....	34	6.
» 1864.....	26	4.
» 1865.....	18	4.

Slöjdskolan i Carlskrona, för hvilken organisation redogörelse blifvit lemnad i sednaste femårsberättelsen och i hvilken undervisning numera meddelas under tre timmar dagligen fyra månader och två timmar dagligen tre månader af året. Lärarnes antal är ökad från tre till fyra, och lärjungarne voro år 1861: 54, 1862: 66, 1863: 70, 1864: 62 och 1865: 71. Elever, som ej åtnjuta fri undervisning, betala: handtverkslärling 1 R:dr 75 öre, gesäll 3 R:dr 50 öre samt andre personer 8 R:dr 75 öre. Inkomsterna för öfrigt utgöras af 300 R:dr, anslagne af staden till hyra, 750 R:dr årligt understöd af Danielsonska donationsfonden, af staden anvisad andel af skatten för hundar, under särskilda år utgörande från 369 R:dr 75 öre till 492 R:dr 29 öre, samt omkring 320 R:dr räntor å inrättningen tillhörande medel.

Skolan, i hvilken lemnas fri undervisning åt dem bland folkskolans lärjungar, som vilja och finnas lämpliga begagna sådan undervisning, har visat goda verkningar och för eleverna jemförelsevis lätt beredt anställning hos yrkesidkare.

Till en *teknisk skola* i Carlshamn har affidne Grosshandlaren A. Hellerström genom testamente donerat 30,000 R:dr, men skolan var ännu ej vid periodens slut organiserad. Genom räntebesparingar har fonden till 1865 års slut ökats till 35,730 R:dr 48 öre.

Skolorna för *flickors undervisning* i qvinliga handaslöjder i Augerums, Nättraby, Hjortsberga och Mjellby socknar hafva fortfarande en lärarinna hvardera och tillsammans 60 å 80 elever årligen, samt underhållas genom räntan å donationsmedel och bidrag af enskilda personer eller församlingarne, samt en helt och hållet af enskild person.

I städernas folkskolor för flickor har undervisningen jemväl innevarande period omfattat qvinliga huslöjder.

Utom flere i städerna befintliga enskilde läroanstalter såväl för flickor och gossar af de bildade kläserna, som för smärre barn, finnas följande till folkskolornas klass ej hörande *uppföstringsanstalter*, nemligen:

i *Carlskrona*: 1:o en *småbarnsskola*, för hvilkens organisation och verksamhet, inkomster m.-m. blifvit redogjort i sednaste femårsberättelsen. Skolans grundfond har under perioden ökats från 14,000 R:dr till omkring 15,000 R:dr;

2:o ett *barnhem*, för hvilkets uppkomst och ändamål sednaste femårsberättelsen jemväl innehåller redogörelse. Vid periodens början funnos å barnhemmet intagne 25 barn. Bland dessa var ock en döfstum. Stiftarinnan, som var kunnig i sättet att undervisa döfstumma, intog efter hand flere döfstumma från staden och orten, och sommaren år 1864 hade barnen vid inrättningen ökats till mer än 50, af hvilka hälften voro döfstumma. Genom dessas undervisning har inrättningen, som dittills underhållits genom frivilliga gåfvor och jemförelsevis obetydliga fosterlöner och årsafgifter för en del af barnen, erhållit den vigt för orten, att Kongl. Maj:t, på särskild gjord ansökan, hugnat barnhemmet med ett extra anslag af 1,500 R:dr, och att sedermera Landstinget ansett sig böra understödja afdelningen för döfstumma, af hvilken derefter bildats en särskild från barnhemmet skild inrättning, för hvilken redogörelse här nedan meddelas. Å barnhemmet, som fått vidkännas minskning i gåfvor, sedan de döfstumma flyttades derifrån, funnos icke destomindre 45 barn intagne vid periodens slut; samt

3:o ett *institut för döfstumma*, hvilken inrättning i sitt nuvarande skick räknar sin tillvaro från den 1 April 1865, då barnhemmets afdelning för döfstumma, bestående af 30 barn, inflyttade i den egendom, som Landstinget med en kostnad af 20,000 R:dr inköpt och ordnat samt derefter upplåtit till fritt begagnande af institutet. Dess ändamål är att, i mån af utrymme och tillgångar, emottaga döfstumma från Blekinge och, då så ske kan, äfven från andra orter, för att gifva dem en vårdad uppfostran samt genom undervisning i handverk och slöjder sätta dem i stånd att sig sjelfva försörja. Förvaltningen ombesörjes af en direktion i öfverensstämmelse med de stadgar, som den 20 Oktober 1865 blifvit af Länsstyrelsen fastställda. Vid periodens slut funnos vid inrättningen anställde en lärare och fyra lärarinnor i läsning och handarbeten jemte skomakeri och bokbinderi samt en särskild, tills vidare antagen lärare för undervisning i snickeri. Elevernas antal var 20 gossar och 24 flickor eller tillsammans 44, af hvilka 28 från Blekinge och 16 från andra orter. Inkomsterna utgöras dels af 200 R:dr i månaden, som Landstinget anslagit, dock endast för ett år, och dels af årsafgifter, som enligt stadgarne skola erläggas med 125 R:dr årligen för elev från Blekinge, men 150 R:dr för elev från annan ort, men för de fleste elever i följd af äldre aftal utgå med vida mindre belopp. Dessa inkomster äro otillräckliga för inrättningens underhåll, och då de före inrättningens skiljande från barnhemmet betydliga gåfvorna uteblifvit, är inrättningens bestånd ytterst beroende derpå, om sökt statsanslag varder beviljadt eller icke. Under den korta tid, inrättningen varit i verksamhet, har inflytelsen deraf ej kunnat särdeles visa sig, men det är lätt att förutse, att densamma måste blifva i hög grad välsignelserik icke allenast för alla dem, som genom begagnande af undervisningen vid institutet blifva försatta i den lyckliga belägenhet att kunna på egen hand sysselsätta och försörja sig, utan äfven för kommunerna genom minskning i fattigvårdstungan. Det stora behovet af inrättningen visar sig, bland annat, af det förhållande, att enligt sistlidet år anställda noggranna undersökningar inom Blekinge finnas ej mindre än 188 döfstumma, af hvilka blott 47 åtnjutit eller åtnjöt undervisning vid läroanstalt för döfstumma;

i *Carlshamn*: en *fabriksskola*, i hvilken 26 gossar två timmar hvarje Söndag erhålla undervisning i kristendom, räkning och skrifning;

i *Ronneby köping* en af köpingen bekostad *flickskola*, der undervisning meddelas icke allenast i läsning, skrifning och räkning, utan äfven i hvarjehanda slöjder och handarbeten samt jemväl i tvätt och strykning. Denna skola, hvilken fortgått sedan Januari månad 1855, har en lärarinna och minst 16 lärjungar af 10 till 16 års ålder samt anses hafva varit särdeles välgörande för orten;

i *Rödeby socken*: ett barnhem, hvilket, förlagdt å hemmanet Skerfvaboda, utgjort en afdelning af barnhemmet i Carlskrona, men sedermera fortsatt sin verksamhet oberoende af detta, men i enahanda syfte, samt *Martin Thunells uppfostringsanstalt*, hvilken öppnades den 1 April 1865 och har till ändamål att lemna underhåll och uppfostran åt fattiga värlösa barn och bereda dem till dugliga och pålitliga tjenare. Inrättningen, till hvilkens stiftande och underhåll förre Handlanden Martin Thunell och hans hustru genom testamenteriskt förordnande af den 14 December 1835 donerat medel, står under Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes uppsigt och förvaltas af en utaf församlingen utsedd Styrelse i enlighet med fastställt reglemente. Utom grundfonden, som enligt reglementet bör utgöra 55,000 R:dr, äger inrättningen $\frac{1}{3}$ mantal N:o 25 Östra Rödeby, hvilket blifvit inköpt för 15,000 R:dr, och å hvilket för stiftelsen behöfliga byggnader blifvit uppförde. Tjugo barn, hälften af hvardera könet, äro der intagne och åtnjuta icke allenast den undervisning, som enligt skolstadgan bör i folkskolorna meddelas, utan äfven i handaslöjd, trädgårdsskötsel och grunderna för jordbruket. Barnen afgå från inrättningen efter sin första nattvardsgång och äga då påräkna styrelsens medverkan för beredande af lämplig anställning. Undervisningen skötes af en lärare och en lärarinna; och

i *Asarums socken*: ett barnhem, vid hvilken, hufvudsakligen af en enskild person underhållna, inrättning barn från åtskilliga församlingar under ledning af en diakonissa erhålla vård och uppfostran, samt en *enskild skola*, som blifvit grundad och bekostas af två församlingens medlemmar och har till syfte att bilda fattiga och vårdslösa barn till dugliga samhällsmedlemmar. Äfven denna skola förestås af en diakonissa.

Den i sednaste femårsberättelsen omnämnda flickskolan i Carlshamn har blifvit förenad med folkskolan. I samma berättelse jemväl omnämnde småbarnsskolor i Jemshögs socken böra, enligt nu meddelad upplysning, rätteligen anses såsom folkskolor och utgöra således ej föremål för denna berättelse. Jemväl den af enskild person inrättade *fattigskolan* derstädes, ämnad till en undervisnings-, uppfostrings- och underhållsanstalt för fattiga barn, har under perioden varit ordnad såsom en vanlig folkskola, men vid nu förestående reglering af skolväsendet i Jemshögs socken lär vara ämnadt att inrätta sistnämnda skola på ett med stiftarens afsigt mer öfverensstämmande sätt.

Kongl. Fångvårds-Styrelsens redogörelser för *fångvården* för förra periodens sista år och för år 1864, det sista, för hvilket redogörelse blifvit offentliggjord, utvisa, att antalet af dem, som inom länet blifvit i häkte inmanade, nedgått från 619 år 1860 till 438 år 1864; att antalet af straff- och arbetsfångar samt försvarslöse, som år 1864 blifvit af domstolar eller auktoriteter inom Blekinge dömda, utgjort 110 mot 102 år 1860, samt att Blekinge, vid jemförelse med öfrige län i förhållande till folkmängden, fortfarande innehar ett högst ofördelaktigt rum eller det fjärde i afseende på antalet häktade och det tredje i afseende på dem, som blifvit till straff-fängelse eller allmänt arbete dömda.

Den inträffade minskningen i de häktades antal torde böra anses såsom en frukt af förbättrad brottmålslagstiftning och fångvård samt minskadt bruk af bränvin och deraf föranledd minskning i utbroten af ett i allmänhet hetsigt folklynne. Detta antagande synes motsägas af det förhållande, att de dömda straff- och arbetsfångarnes antal år 1864 varit något större än år 1860, men denna motsägelse är dock endast skenbar, och den ringa tillökningen, utgörande blott 8 personer, bestyrker tvärtom berörde antagande, då i betraktande tages, att de genom Kongl. Förordningen den 29 Januari 1861 skärpta straffbestämmelser för misshandel och våld föranledt, att ett större antal personer år 1864 blifvit dömda till urbota straff för förbrytelser, som år 1860 fingo med böter försonas.

De sannolika anledningarne till den ofördelaktiga plats, Blekinge i förhållande till folkmängden intager vid jemförelse med öfrige län, hafva blifvit i förra berättelsen antydda. Främst bland dem antogs stadsbefolkningens talrikhet i förhållande till landsbygdens, och riktigheten af detta antagande ådagaläggas genom Hans Excellens Herr Justitie Statsministerns redogörelse för rättsväsendet år 1863, hvilken i afseende på brottmålen utvisar, att fastän Blekinge landsbygd intager det 10:e och dess städer det 20:e rummet, så intager

länet i sin helhet, allt i förhållande till folkmängden, det femte rummet. Inom länets Landsting har den åsigt gjort sig gällande, att den starka båtsmansroteringen och dess följder bidraga till förökande af brotten, och ehuru någon undersökning för utredande af detta förhållande ej ägt rum, synes denna åsigt vara väl grundad, då för annat ändamål anställda undersökningar gifvit vid handen, att båtsmanshållet i hög grad bidrager till förökande af den lösa befolkningen och fattigdomen.

De vid förra periodens slut befintliga inrättningar för *kreditens och företagsamhetens befrämjande*, nemligen Filialbanken i Blekinge, Filialbanken i Carlshamn, Smålands Enskilda Banks afdelningskontor i Carlskrona och Smålands med flere provinser Hypotheksförening hafva under perioden fortsatt sin verksamhet, Filialbanken i Blekinge, som år 1862 erhållit förnyad oktroj, efter dennas ingång under benämning af Filialbanken i Carlskrona.

I afseende på inflytelsen af dessa inrättningar är ej annat att tillägga vid de i förra berättelsen meddelade uppgifter, än dels att talrika lagsökningar, konkurser och utnättingsauktioner under perioden, särdeles dess sednare del, utvisa att, på sätt redan i förra berättelsen blifvit antydt, en stor mängd personer, synnerligen af allmogen, alltför ovarsamt och oklokt begagnat sig af tillfällena att i låneinrättningarna erhålla penningar, dels att den i förra berättelsen anmärkta, af god penningetillgång och höga priser å jordbruksprodukter föranledda stegring i pris å fast egendom med ogynsamma konjunkturer och tvungna fastighetsförsäljningar efterträds af ett mycket stort prisfall.

Kreditföreningen för Medelstads härad har jemväl under denna period varit i verksamhet i förut uppgifna syfte, och efter branden i Ronneby äfven sökt bereda hjälp åt dess innevånare för byggnadsföretag m. m.

Med anledning af det i sednaste femårsberättelsen upplysta förhållande, att de å landsbygden inrättade filialafdelningar till de i städerna befintliga *sparbankerna* under åren 1856—1860 minskats från femton till fem, har Hushållnings-sällskapet till öfverläggning förehaft frågan, hvilka åtgärder borde vidtagas för beredande af tillfälle för landsbygdens befolkning att med minsta möjliga besvär göra sina besparingar fruktbärande genom insättning i sparbank. Dervid gjorde sig den åsigt gällande, att det anmärkta förhållandet hade sin grund hufvudsakligast deri, att de, från hvilka hågen för insättningar i sparbanker bort spridas till den stora mängden, eller husbönderne, icke deltagit i den egentliga förvaltningen af sparbankerna och till följd deraf i allmänhet saknat allt lifligare intresse för saken, och i öfverensstämmelse härmed ansågs ock, att flere sjelfständiga sparbanker å landsbygden, med ombud inom hvarje socken för emottagande af penningar till insättning, skulle säkrare leda till det med sparbankerna afsedda mål, än en eller flere till städerna förlagda större sparbanker med filialafdelningar å landet. Efter det förslag såväl till länets indelning i sparbanksdistrikter som reglemente för de ifrågasatta nya sparbankerna blifvit uppgjordt, hafva af sju föreslagna nya sparbanker fem under perioden blifvit stiftade, af hvilka dock endast tre börjat sin verksamhet före 1865 års slut. Dessutom har Ronneby köpings äldre sparbank blifvit omorganiserad i öfverensstämmelse med berörde förslag. Hvarje af dessa banker, hvilka alla hafva af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fastställda stadgar och stå under Hushållnings-sällskapets kontroll, hafva af detta erhållit ett bidrag af 200 R:dr till bestridande af organisationskostnaderna, samt dessutom under tre år 100 R:dr årligen till aflöningar och andra förvaltningsutgifter.

Vid periodens slut funnos åtta sparbanker i verksamhet, nemligen: Blekinge läns i Carlskrona, stiftad 1827; Carlshamns stads, 1829; Sölvesborgs stads, 1838; Jemshögs och Näsums socknars, numera, efter Jemshögs sockens delning, kallad Jemshögs, Kyrkhults och Näsums socknars, 1839; Ronneby köpings jemte Ronneby och Backaryds socknars, stiftad 1839, men omorganiserad 1865; samt Tvings och Eringsbodas, Fridlestads, Rådeby och Sillhöfda socknars samt Asarums sockens, de tre sistnämnda stiftade år 1865. De i städerna och Ronneby befintliga sparbanker emottaga penningar jemväl af personer i kringliggande landsorter, hvaremot öfrige sparbanker ej sträcka sin verksamhet utöfver deras genom benämningen antydda distrikter.

Sparbanken i Carlskrona, i periodens början öppen en dag, är nu öppen 2 dagar i veckan, och sparbanken i Fridlefstads pastorat är öppen första helgfria dag i hvarje månad och emottager dessutom penningar hvarannan Söndag genom ombud inom hvarje socken. De öfriga sparbankerna äro tillgängliga en dag i veckan.

För dessa sparbankers rörelse och ställning under perioden redogöres i tab. N:o 13.

Tab. N:o 13.

Af denna redogörelse visar sig, att antalet delägare under perioden ökats från 8,700 till 10,489 eller med 1,789; delägarnes behållning från 1,392,490 R:dr till 1,644,506 R:dr, eller med 252,016 R:dr; grund- eller reservfonderna från 112,094 R:dr till 147,762 R:dr, eller med 35,668 R:dr, och summan af delägarnes och sparbankernas fonder från 1,504,584 R:dr till 1,792,269 R:dr, eller med 287,685 R:dr.

Af de vid 1865 års slut befintlige delägare och fonder belöpte sig:

	Delägare.	Delägarnes behållning.	Grundfond.	Summa behållning.
		R:dr R:mt.	R:dr R:mt.	R:dr R:mt.
På sparbanken i Carlskrona.....	4,410	526,886,48	25,344,79	552,231,27
» » » Carlshamn.....	2,671	496,220	49,258	545,478
» » » Sölvesborg.....	1,518	319,293,36	47,284,79	366,578,15
» » » Ronneby.....	715	138,352,10	1,372,25	139,724,35
» » » Jemshög.....	740	171,588,70	22,655,12	194,243,82
» » » Tving.....	72	1,536,48	929,39	2,465,87
» » » Fridlefstads pastorat.....	44	418,30	585,25	1,003,55
» » » Asarum.....	319	5,463	333	5,796

Under periodens två första år öfverstego de insatta beloppen de uttagna högst betydligt, så att insättarnes behållning under dessa år ökades med mer än 300,000 R:dr, men under återstoden af perioden har ett motsatt förhållande ägt rum, hvartill anledningen är att finna i den tryckta penningställningen under denna tid och måhända äfven till någon del i lättheten att förmånligare använda penningar. År 1865 har dock missförhållandet emellan uttagna och insatta belopp varit betydligt mindre än under nästföregående två år, och då delägarnes antal år 1865 ökats med ej mindre än 908 personer, och en ytterligare tillväxt är att emotse med nya sparbankers uppkomst å landet, torde den störda jemvigten mellan insättningar och uttagningar för länet i sin helhet snart blifva återställd, äfven om inom någon eller några af sparbankerna ett ogynnsammare förhållande skulle någon tid fortfara.

Utlåningen af de under sparbankernes förvaltning stående medel verkställes fortfarande efter mycket olika grunder inom de särskilda bankerne. Sparbanken i Carlskrona utlemnar endast stående lån mot inteckning i fast egendom eller pant af guld eller silfver; men sparbankerne i Carlshamn, Sölvesborg, Ronneby, Jemshög och Tving icke allenast stående lån emot inteckning, Ronneby sparbank äfven mot pant af silfver och guld, utan äfven mot löpande förskrifning med borgen på viss tid med eller utan omsättningsrätt. De två öfrige sparbankerna, nemligen Fridlefstads pastorats och Asarums, hafva verkställt all utlåning mot förskrifning af sistnämnde beskaffenhet med omsättningsrätt. Då Hushållnings-sällskapet genom reglementena är tillförsäkrad rättighet att deltaga i förvaltningen af de nybildade sparbankerne, torde kunna emotses att genom dess inflytande utlåningen åtminstone inom dessa banker varder verkställd efter samma grunder och för öfrigt på det sätt och mot den säkerhet, hvarigenom både bankernes och låntagarnes fördelar bäst tillgodoses.

Den ränta, som godtgöres insättarne, är deremot inom alla sparbankerne bestämd till 5 procent.

Inom ett par socknar hafva under perioden frågor varit väckta om inrättande af socknemagasiner, men förslagen härom hafva förfallit. Deremot hafva socknemagasiner i Hoby, Öljuhults och Backaryds socknar

bibehållits och ökat sin spanmålsbehållning från 440 till 518 tunnor råg och korn. Utlåningsräntan har fortfarande varit 4 kappar på tunnan, och den influtna räntesåden användes såsom förut till fattigvård, folkskola eller förstärkning af magasinens fond. I afseende på inflytelsen af dessa inrättningar hänvisas till de i förra berättelsen meddelade upplysningar.

Försäkring emot eldskada å fast och lös egendom har under perioden lemnats af fyra inom länet befintliga bolag, nemligen Länets Brandstodsbolag å landet samt Brandstodsbolagen för Tvings, Backaryds och Christianopels jemte Thorhamns socknar.

Länets Brandstodsbolag, för hvars organisation blifvit redogjort i sednaste femårsberättelsen, har i sammanhang med antagande af nytt reglemente beslutat åtskilliga förändringar i afseende på de belopp, för hvilka försäkringar fingo ske, och deruti medgifvit ända till 50 procent förhöjning, utöfver hvad förut var tillåtet. Försäkring får nu ske till 15,000 R:dr för ett och samma hus, 30,000 R:dr för åbyggnader och 35,000 R:dr för lösegendom å samma gård.

Tvings sockens Brandstodsbolag har under perioden utöfvat sin verksamhet efter samma grunder som tillföre, hvaremot *Backaryds sockens Brandstodsförening*, som vid periodens början ersatte brandskador endast å hus, numera till försäkring antager äfven lösegendom.

Christianopels sockens Brandstodsförening, hvilken är stiftad år 1812, men, fastän ej formligen upplöst, tidtals varit i det närmaste verksam, har under perioden återtagit och jemväl till Thorhamns socken utsträckt sin verksamhet.

Tab. Litt. L. För antalet försäkringar och ansvarighetssumman vid periodens slut, jemte antalet ersatte brandskador och utgifterna inom dessa fyra bolag, redogöres i nedanstående tab. Litt. L.

I de vid periodens början befintliga brandstodsbolag funnos 12,931 delägare, som försäkrat fast och lös egendom till ett sammanlagdt belopp af 20,672,035 R:dr, hvadan delägarnes antal under perioden ökats med 2,397 och ansvarighetsbeloppet med 3,358,927 R:dr.

Utom de 120 brandskador, för hvilka ersättning utgått från brandstodsinrättningarna inom länet, hafva flere eldsvådor inträffat, bland hvilka den, som den 6 och 7 April 1864 ödelade största delen af Ronneby

Tab. Litt. L.

Brandstodsföreningar.

	Antal försäkringar.	Ansvarighets-summa. R:dr R:mt.	Antal ersatte brandskador.	Utbetald brandskadeersättning. R:dr R:mt.
	Vid 1865 års slut.		Under hela perioden.	
Brandstodsbolaget å landet inom afdelningen för hus	7,691	12,226,165	101	119,663
Dito dito dito för lösegendom	5,353	9,022,430		
Summa	13,044	21,248,595	101	196,763
Brandstodsbolaget inom Tvings socken, afdelningen för hus	820	1,036,140	8	3,898
Dito dito dito för lösegendom	824	964,040	9	4,405
Summa	1,644	2,000,180	17	8,303
Brandstodsbolaget inom Christianopels socken, afdelningen för hus	224	302,795	1	1,454,56
Dito dito dito för lösegendom	118	162,910	1	860,45
Summa	342	465,705	2	2,315,01
Brandstodsbolaget inom Backaryds socken, afdelningen för hus	170	176,830	—	—
Dito dito dito för lösegendom	128	139,650	—	—
Summa	298	316,480	—	—
Summa för alla bolagen	15,328	24,030,960	120	207,381,01

köping, är den märkligaste. Dervid nedbrunno 145 fastigheter till ett uppskattadt värde af 718,515 R:dr 33 öre och förlorades löseegendom för 502,431 R:dr eller tillsammans 1,220,946 R:dr 33 öre, hvaraf Städernas Allmänna brandstodsbolag för fast och lös egendom, Brandstodsbolaget för byggnader å landet, Skandia-bolaget samt ett utländskt bolag godtgjort sammanlagdt 751,557 R:dr. Ersättning för förlorad egendom vid 11 af öfrige eldsvådor har från berörde inhemska bolag utgått med 11,938 R:dr 86 öre.

Det med säkerhet kända värdet af egendom, som under perioden genom brand gått förlorad inom länet, uppgår således till det högst betydliga beloppet af 1,440,266 R:dr 20 öre, hvaraf 970,876 R:dr 87 öre blifvit, på grund af skedd försäkring, ersatte; hvarförutom i gåfvomedel till de brandskadade i Ronneby influtit 54,654 R:dr 79 öre och 30,000 R:dr statsanslag anvisats till ny tomtreglering derstädes. Vid 1865 års slut var Ronneby köping till stor del åter uppbyggd och 110 fastigheter derstädes försäkrade för ett belopp af 614,200 R:dr.

De i sednaste femårsberättelsen omnämnda inom *Mjellby* och *Thorhamns* socknar befintliga *bolag eller föreningar till försäkring af båtar och fiskeredskap*, som genom storm eller olycka under fiske förloras eller skadas, hafva under perioden fortfarit med sin gagnande verksamhet, hvarjemte ett nytt sådant år 1863 blifvit bildadt inom Medelstads härad.

Då vid 1860 års slut funnos 108 delägare, som försäkrat 2,481 sillgarn, 18 laxgarn och 6 ekor till ett sammanlagdt belopp af 15,841 R:dr, uppgingo deremot delägarnes antal vid slutet af år 1865 till 185, som försäkrat 5 ekor och 4,167 sillgarn till ett värde af 26,828 R:dr, utvisande en tillökning af 73 delägare, 1,686 försäkrade sillgarn och 10,987 R:dr försäkringsvärde, men deremot en minskning af 1 eka och 18 laxgarn.

Under åren 1856—1860 utgingo ersättningar för 329 förlorade eller skadade sillgarn med 1,914 R:dr. Under åren 1861—1865 deremot för 1,171 sillgarn med 5,589 R:dr 5 öre.

Kassabehållningen, som vid 1860 års slut uppgick till 2,383 R:dr, deraf 1,875 R:dr utgjorde af allmänna medel anvisadt understöd, var vid 1865 års slut 4,217 R:dr 46 öre, deraf 2,750 R:dr blifvit af statsmedel anslagna till grundfond, hvaraf räntan, men ej, utom i särdeles ömmande fall och med Länsstyrelsens tillåtelse, någon del af kapitalet må till bestridande af bolagets utgifter användas.

Ehuru denna redogörelse utvisar en betydlig tillökning i dessa bolags verksamhet, har densamma likväl långt ifrån erhållit önskvärd utsträckning, hvartill anledningen fortfarande är att finna dels i bristande omtankas hos flertalet af fiskarebefolkningen och dels i svårigheten att inom densamma finna personer, som äro villige och lämplige att handhafva förvaltningen.

Hvad beträffar nyttan af dessa föreningar, finnes ingen anledning frågå det i sednaste femårsberättelsen yttrade omdöme.

I *Blekingeska afdelningen af Jönköpings m. fl. läns Pensionsförening eller Ränteförsäkringsanstalt*, som vid 1860 års slut hade 36 medlemmar, funnos vid 1865 års slut 68 delägare, alla tillhörande den så kallade besparingsklassen.

	Insättningar,	Årsvinst,	Behållning,
hvilka vid 1860 års slut voro	2,729,32	517,66	3,246,88 eller ef-
ter afdrag för en död			3,241,55.
ökades under år 1861 med	196	198,83	394,83.
» 1862 »	392	221,62	613,62.
» 1863 »	1,436	259,09	1,695,09.
» 1864 »	1,784	365,76	2,149,76.
» 1865 »	851	513,98	1,364,98.
	R:dr R:mt 7,388,32	2,076,94	9,459,83.
Efter afdrag af det för 2:ne döde medlemmar återbetalde belopp			333,64,
utgjorde behållningen vid 1865 års slut			9,126,19.

Genom tryckta och inom länets alla kommuner utdelade lättfattliga upplysningar, har Hushållnings-sällskapet jemväl under ifrågavarande period sökt sprida kännedom om nyttan af delaktighet i föreningen, och tillika uppdragit åt ordföranderne i Kommunal-nämnderne att till insättning emottaga penningar, men dessa bemödanden hafva hittills icke medfört åsyftad verkan; såsom bevis hvarpå må nämnas, att blott fyra af delägarne äro boende å länets landsbygd.

Öfrige i förra femårsberättelsen omnämnda *Pensions- och Nödhjelps-inrättningar* hafva jemväl under perioden varit i verksamhet. Af dessa hade *Lundeska och Danielsonska gratialkassorna i Carlskrona* vid 1865 års slut ett kapital af 70,112 R:dr 70 öre samt 107 gratialister, hvilka tillsammans åtnjoto 3,500 R:dr årligt understöd, hvarjemte, såsom förut är nämnt, Carlskrona Slöjdskola erhållit 750 R:dr årligen från dessa kassor.

Carlskrona handlandes Enke- och Pupillkassa, hvilkens fond vid periodens början utgjorde 247,000 R:dr, har till dess slut, genom besparing af räntor och bidrag af delägarne, ökats till 276,620 R:dr. Delägarne voro vid 1865 års slut 108 och understödstagarne 33, deraf 17 enkor, 11 barn och 5 afsigkomne delägare, tillsammans åtnjutande 8,700 R:dr i pensioner.

Carlskrona handtverksborgares Enke- och Pupillkassas kapital har genom räntebesparingar, gåfvor och bidrag under perioden ökats från 44,284 R:dr till 58,794 R:dr 27 öre. Inträdesafgiften har blifvit höjd från 165 R:dr till 220 R:dr, och gratialens belopp från 50 R:dr till 100 R:dr åt delägares enka, hvarjemte bestämts, att gratial åt barn skall utgå med 25 R:dr. Delägarnes antal har nedgått från 79 till 72. Understödstagarne bestodo år 1865 af 20 enkor och 3 barn, hvilka tillsammans voro berättigade till 2,025 R:dr årligt understöd.

Föreningen i Carlskrona till belöning och understöd för troget tjenstefolk har utdelat belöningar och understöd:

år 1861 till 42 personer med.....	R:dr 450.
» 1862 » 45 » »	» 630.
» 1863 » 45 » »	» 515.
» 1864 » 45 » »	» 465.
» 1865 » 49 » »	» 510.

Dess fond har under åren 1861—1865 ökats från 4,065 R:dr till 5,257 R:dr 62 öre.

Från *Carlshamns Enke- och Pupillkassa*, hvilkens fond stigit från 61,017 R:dr 96 öre till 80,767 R:dr 16 öre, utdelades under periodens sista år 14 pensioner å 200 R:dr, 3 å 100 R:dr och 6 å 50 R:dr, eller tillsammans 3,400 R:dr.

Genom år 1858 upprättadt testamente har aflidne Grosshandlaren A. Hellerström anslagit 6,000 R:dr till en *pensionsfond för ålderstigne och obemedlade arbetare och tjenstehjon i Carlshamn*, och sedan dessa medel under perioden utfallit, har räntan derå blifvit utdelad enligt testators föreskrift.

I afseende på de *offentliga sjukvårds-anstalterna* inom länet, hvilka, oberäknadt de för flottan inrättade, bestå af länets kurhus och lasarett i Carlskrona samt lasarettet i Carlshamn, har Landstinget beslutat, att, med fördelning af det nuvarande kurhuset, en sådan sjukvårdsanstalt med minst 16 sängar skall för länets vestra del eller Bräkne och Listers härader jemte Carlshamns och Sölvesborgs städer inrättas vid lasarettet i Carlshamn, samt kurhuset i Carlskrona, å hvilket antalet sjuksängar bör nedsättas från 36 till 24, från och med den dag, då kurhuset i Carlshamn upplåtes till begagnande, till vård emottaga patienter endast från länets östra del.

Detta beslut, i sammanhang hvarmed beslut jemväl fattats om särskilde af delningen påkallade åtgärder, hade vid periodens slut ej hunnit att bringas till verkställighet.

Tab. Litt. M. För antalet tillgänglige och i medeltal upptagne sängplatser samt sjukhusens inkomster och utgifter, redogöres i tab. Litt. M. å följande sida.

Af det belopp, hvarmed kurhusmedlen, hvilka under hela perioden utgått med 15 öre för hvarje skattskrifven person, öfverskjutit kurhusets utgifter, har lasarettet i Carlshamn under hvartera af åren 1861—1864 erhållit två tredjedelar och lasarettet i Carlskrona återstoden, hvaremot 1865 års öfverskott å kurhusmedlen helt och hållet tillfallit förstnämnde lasarett. Fri sjukvård och underhåll hafva åtnjutits å lasarettet i Carlskrona i medeltal under 1,693 dagar och å lasarettet i Carlshamn under 1,500 dagar årligen. För dem, som ej åtnjutit fri sjukvård, har ersättning utgått under åren 1861—1864 med 40 öre om dagen för patient, för hvilken kommun betalt, och 50 öre för alla andra, som ej begagnat enskilda rum; men under 1865 med 35 öre för patient, hvars sjukvård kommun bekostat, och 40 å 50 öre för andra, som ej begagnat särskildt rum.

Genom den i April månad 1864 inträffade brand i Ronneby köping blef tillgången på bostäder så minskad, och de befintliga så hårdt anlitade af ortens egen befolkning, att utrymme under samma år kunde beredas blott ett jmförelsevis ringa antal brunns- och badgäster vid *Ronneby helsobrunn*. Redan år 1865 inträdde i detta afseende ett bättre förhållande, och sedan numera god tillgång finnes på bostäder, torde frekvensen vid brunnen snart återgå till det normala.

Antalet af brunns- och badgäster jemte lemnade bad inom badhusen samt inrättningens inkomster och utgifter hafva varit de i nedanstående tab. Litt. N. anförde. Tab. Litt. N.

Den betydliga vexlingen i utgifterna är föranledd deraf, att ett nytt badhus med tillhörande ekonomibyggnad blifvit uppfördt. Skulden, som i sednaste berättelsen uppgafs till 6,000 R:dr vid periodens början, men enligt nu meddelad upplysning utgjorde endast omkring 2,000 R:dr, uppgick vid periodens slut till 19,966 R:dr 78 öre, hvaremot värdet af brunnsinrättningens jord samt byggnader, hvilka alla äro väl underhållna, och inventarier under samma tid ökats från 43,594 R:dr till 71,685 R:dr.

Helsobrunnen vid Carlshamn är fortfarande förtjent af mindre uppmärksamhet.

Tab. Litt. M. *Antal sängplatser samt inkomster och utgifter vid civila sjukhusen.*

	Kurhuset.				Lasarettet i Carlskrona.				Lasarettet i Carlshamn.			
	Antal sängplatser.		Inkomster.		Utgifter.		Inkomster.		Utgifter.		Inkomster.	
	Tillgäng- lige.	I medeltal upptagne.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	Tillgäng- lige.	I medeltal upptagne.	R:dr	R:mt.	Tillgäng- lige.	I medeltal upptagne.
År 1861	36	21	7,095	3,827,12	24	19	4,871,94	4,181,95	24	9	3,092	2,769
» 1862	36	20	7,345,55	4,092,64	24	16	5,223,12	3,559,70	24	11	3,219	2,758
» 1863	36	19	6,567,14	4,808,97	24	16	5,332	3,890,66	24	11	3,217	3,057
» 1864	36	18	6,837,24	4,097,90	24	15	4,991,81	3,951,38	24	12	2,611	3,437
» 1865	36	19	7,900,91	3,853,38	24	19	4,184,51	4,402,14	24	11	1,180	3,106

Tab. Litt. N. *Ronneby helsobrunn.*

	Antal brunns- och badgäster.	Deraf betalande.	Antal lemnade bad.	Deraf betalte.	Inkomster. R:dr R:mt.	Utgifter. R:dr R:mt.
År 1861	1,145	951	5,367	4,794	9,584	19,777
» 1862	1,255	1,048	5,235	4,624	7,723	17,438
» 1863	1,415	1,104	5,152	4,562	8,236	8,723
» 1864	660	487	3,092	2,573	4,591	7,792
» 1865	952	764	4,523	3,976	6,834	7,802

De vid 1860 års slut befintlige, enskilde personer eller bolag tillhörande *badinrättningarne* i Carlskrona, Carlshamn, Sölvesborg och Ronneby köping samt vid Ronneby redd hafva jemväl under denna period varit för allmänheten tillgängliga.

Allmänna helso- och sjukvården bestrides af två *Provinsiälläkare* med station i Carlskrona och Sölvesborg, en *Distriktsläkare* i Ronneby, hvilkens tjenstgöringsområde numera omfattar icke allenast Ronneby köping och socken, utan äfven Backaryds församling, tre *Stadsläkare*, deraf en i Carlskrona och två i Carlshamn, samt två läkare vid länets förut omnämnda sjukvårdsanstalter. På sätt Länsstyrelsen i särskilda utlåtanden rörande regleringen af Provinsiälläkarevården yttrat, erfordras, enligt dess åsigt, ytterligare två Provinsiälläkare, och när redan fattadt beslut, att Provinsiälläkarestationen för Bräkne och Listers häraders distrikt skall flyttas från Sölvesborg till Jemshög, blifvit verkställdt, bör en Stadsläkare för Sölvesborg antagas.

Vid periodens slut funnos fyra *Fältskärer*, anställde i länets städer samt Ronneby köping, och är någon tillökning i dessas antal icke behöflig.

Barnmorskornas antal har under perioden ökats från 29 till 32, af hvilka 14 äro boende i städerna och de öfrige eller 18 å landet; men då en af de nu befintliga barnmorskorna, hvilken är antagen för fyra socknar, är gammal och orkeslös, samt flere socknar sakna barnmorska, erfordras ytterligare minst sex barnmorskor för behofvets fyllande.

Vid periodens slut funnos tre *Djurläkare*, stationerade i Carlskrona, Carlshamn och Ronneby samt aflönade af kommunerna, och den i Carlskrona boende jemväl af staten. En ytterligare erfordras med station i Sölvesborg.

Fyra befintlige *Apothek* äro tillräckliga, så länge ej några förändringar i afseende på läkarevården ägt rum.

Tab. N:o 14. I tab. N:o 14 meddelas redogörelse för *allmänna fattigvården* såväl för länet i sin helhet som särskildt för landsbygden och för städerna.

Den under perioden skedda tillökningen i *fattigvårdssamhälle*nas antal från 34 till 35 är föranledd af Jemshögs sockens år 1865 verkställda delning i två socknar.

Af de vid periodens slut å landsbygden befintlige 18 *fattighus* tillhörde 1 Ronneby köping och de öfrige 11 socknar å landet. Af dessa är ett, det så kallade »Santessonska» fattighuset i Mörrums socken, grundadt på donerad kapital af 10,000 R:dr, hvaraf årsräntan användes till full försörjning af sex äldre orkeslösa personer.

Vid jämförelse mellan *fattigpersonalen* åren 1860 och 1865 visar sig, hvad landsbygden beträffar, att antalet fattighjon, som erhållit full försörjning, minskats från 1,265 till 1,262, och att antalet understödde, men ej fullt försörjde, ökats från 2,437 till 2,527. Fattigvårdens utgifter, som år 1860 uppgingo till 73,556 R:dr, voro föga större 1865, då de utgjorde 73,784 R:dr.

Detta förhållande må med skäl kunna anses tillfredsställande i betraktande deraf, att fattigvården, enligt hvad tabellen utvisar, under sista periodens sednare hälft varit jämförelsevis betungande, hvartill den under denna tid rådande penningebrist och deraf beroende minskning i arbetstillfällen, enligt hvad åtskilliga Fattigvårdsstyrelser uppgifvit, utgöra förnämsta orsaken.

I städerna har antalet fattighjon, som erhållit full försörjning, sedan år 1860, då antalet af sådane hjon utgjorde 471, ökats till 637, hvartill antalet uppgick år 1865. Under samma tid ökades antalet understödde, men ej fullt försörjde från 428 till 583, samt fattigvårdens utgifter från 39,715 R:dr till 47,512 R:dr.

Bland de flere omständigheter, som medverkat till ökande af städernas fattigvårdstunga, torde böra nämnas ökad befolkning samt större tillopp af arbetssökande med familjer, hvilka till någon del fallit fattigvården till last, synnerligen i Carlskrona, der under perioden verkställde större allmänna arbeten föranlett inflyttningar af arbetsfolk.

Den befintliga skilnaden emellan fattigvårdens inkomster och utgifter å landsbygden torde i allmänhet hafva sin grund deri, att med de medel, som uppgifvits såsom för fattigvårdens räkning influtna, utgifter blifvit bestridde jemväl för andra ändamål, såsom ersättning till Kommunal-nämndens ordförande för skrifmaterialier, postporto samt skrifvare- och räkenskapshjelp, uppbördsprovisioner, brandförsäkring för kommunen tillhörige byggnader m. m.

Den i tabellen upptagna ersättning af statsmedel har till största delen utgått till Carlskrona stad, som utom ett ordinarie anslag af 4,500 R:dr årligen erhållit ersättning med 4,200 till 4,600 R:dr årligen för vården af fattige, tillhörande Kronans manskap eller deras familjer.

I afseende på sättet för fattiga barns och öfrige fattiges försörjande samt beträffande allmänna tillståndet af fattigvården, är intet annat att tillägga vid innehållet af sednaste femårsberättelsen, än att de minskade tillfällena till arbetsförtjenst under vissa delar af de sednaste åren möjligen föranledt någon tillökning i tiggeriet.

Bland orsakerna till fattigdomen och den betungande fattigvården å landet har vid åtskilliga tillfällen, jemväl offentligen, uppgifvits den starka båtsmansroteringen inom länet. Sedan Länsstyrelsen med anledning häraf i sammanhang med uppgifterna om fattigvården för år 1864 infordrat åtskillige upplysningar i ändamål att få tillförlitligen utredt, i hvad mån berörde antagande ägde grund, har af de meddelade svaren befunnits, att nära en tredjedel af nämnde år befintlige fattighjon utgjordes af afskedade båtsmän samt medlemmar af afskedade eller aflidne båtsmäns familjer, samt att inom länet funnos 567 afskedade båtsmän med familjer utan stadig sysselsättning och 765 familjer efter aflidne båtsmän. Det sålunda utredda förhållandet har sedermera föranledt Landstinget göra underdånig framställning i ämnet till Kongl. Maj:t.

I ändamål att *förekomma* behof af fattigvård har icke allenast i Carlshamn, Nettraby och Christianopel, i likhet med hvad under förra perioden ägde rum, utan äfven inom Carlskrona och Förkärle tillfälle till arbetsförtjenst blifvit beredt medelst tillhandahållande af ull, lin m. m. till förarbetning, af personer, som varit i saknad af arbetsförtjenst.

Å Carlskrona fattigvårdsinrättning har lagad mat lemnats mot betalning, och i Carlshamn hafva personer af arbetsklassen på billiga villkor fått hyra snygga bostäder i två för sådant ändamål genom enskilde personers föranstaltande inköpta och inredda, den så kallade Oscarsfonden tillhöriga fastigheter.

Carlskrona å Landskansliet och Landskontoret den 24 Juli 1866.

E. W. NORDENFELT.

O. Hammar.

H. Abelin

FOLKMÄNGD.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Å landsbygden.	Den 31 December enligt Presterskapets summa- riska uppgifter.			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år.							Enligt årets mön- sterrullor approbe- rade bevä- rings- pligtige.
				Hela folkmängden af			Deraf fria från mantals- penningar.			Utskrif- nings- manskap.	
	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.		
1861	47,218	49,426	96,644	46,981	49,406	96,387	28,952	30,169	59,121	3,669	656
1862	47,603	49,872	97,475	47,283	49,780	97,063	28,596	29,819	58,415	3,640	557
1863	48,450	50,724	99,174	48,192	50,521	98,713	24,789	25,533	50,322	3,666	525
1864	49,009	51,319	100,328	48,853	51,289	100,142	24,397	26,169	50,566	3,855	515
1865	49,782	52,206	101,988	49,492	52,087	101,579	24,800	26,662	51,462	3,702	626
I städerna.											
Carlskrona 1861	7,763	7,760	15,523	6,741	7,285	14,026	4,497	3,066	7,563	265	50
1862	7,873	7,793	15,666	6,795	7,296	14,091	4,416	3,039	7,455	346	46
1863	8,016	7,979	15,995	6,826	7,498	14,324	3,282	2,730	6,012	333	63
1864	7,885	8,092	15,977	7,029	7,580	14,609	3,504	2,710	6,214	352	39
1865	8,150	8,275	16,425	7,205	7,700	14,905	3,621	2,719	6,340	317	59
Carlshamn 1861	2,621	3,110	5,731	2,633	3,129	5,762	1,342	1,443	2,785	274	32
1862	2,669	3,115	5,784	2,697	3,134	5,831	1,387	1,489	2,876	279	21
1863	2,693	3,144	5,837	2,689	3,152	5,841	1,434	1,494	2,928	250	32
1864	2,723	3,169	5,892	2,725	3,178	5,903	1,496	1,521	3,017	265	25
1865	2,433	3,056	5,489	2,444	3,085	5,529	1,153	1,339	2,492	211	15
Sölvesborg 1861	782	820	1,602	801	842	1,643	367	366	733	80	14
1862	775	795	1,570	793	795	1,588	368	343	711	77	9
1863	772	806	1,578	784	814	1,598	358	338	696	76	10
1864	760	802	1,562	778	840	1,618	349	365	714	72	14
1865	730	804	1,534	726	798	1,524	345	346	691	54	4
Summa för länets samtliga städer år 1865	11,313	12,135	23,448	10,375	11,583	21,958	5,119	4,404	9,523	582	78
I hela länet.											
1861	58,384	61,116	119,500	57,156	60,662	117,818	35,158	35,044	70,202	4,288	752
1862	58,920	61,575	120,495	57,568	61,005	118,573	34,767	34,690	69,457	4,342	633
1863	59,931	62,653	122,584	58,491	61,985	120,476	29,863	30,095	59,958	4,325	630
1864	60,377	63,382	123,759	59,385	62,887	122,272	29,746	30,765	60,511	4,544	593
1865	61,095	64,341	125,436	59,867	63,670	123,537	29,919	31,066	60,985	4,284	704

Tab. No 2.

JÖRDBRUK.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
	Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Potatis.	Andra rotfrukter.	Bohve.	Vicker.	Lin och hampa.	Raps.
Vanliga årliga utsädet på ett tunnland kub.fot	4,8	5,1	6,1	8	6,8	4,8	5,5	28,7	—	3	4,9	6	0,1
Tunnland åker använde till odling af 1861	1,467,17	18,478,29	8,933,25	11,563,65	1,710,79	759,63	55,69	11,872,97	350	149,09	1,107,86	641,57	—
” ” ” ” ” ” ” 1862	1,462,25	18,682,94	9,059	11,492,81	1,690	714,25	63,69	12,066,59	320	141,64	1,057,39	687,37	6
” ” ” ” ” ” ” 1863	1,361,41	19,119,96	9,045,19	11,529,3	1,705,36	693,92	60,69	12,118,14	330	161,55	1,069,56	804,38	30
” ” ” ” ” ” ” 1864	1,627	19,413,85	9,006,66	11,868,12	1,647,67	779,52	54,69	12,464,55	330	148,95	1,104,89	923,46	30
” ” ” ” ” ” ” 1865	1,562,83	19,108,2	9,161,84	12,377	1,567,88	670	49,69	12,505,39	325	146,35	1,086,14	964,47	54
Hela årliga utsädesbeloppet kub.fot 1861	7,042,4	94,239,2	54,492,8	92,509,2	11,633,4	3,646,2	306,3	340,754,2	—	447,3	5,428,5	3,849,4	—
” ” ” ” ” ” ” 1862	7,018,8	95,283	55,259,9	91,942,5	11,492	3,428,4	350,3	346,311,1	—	424,9	5,181,2	4,124,2	0,6
” ” ” ” ” ” ” 1863	6,534,8	97,511,8	55,175,6	92,234,4	11,596,4	3,330,8	333,8	347,790,6	—	484,6	5,240,8	4,826,3	3
” ” ” ” ” ” ” 1864	7,809,6	99,010,6	54,940,6	94,945	11,204,1	3,741,7	300,8	357,732,6	—	446,8	5,414	5,540,8	3
” ” ” ” ” ” ” 1865	7,501,6	97,451,8	55,887,2	99,016	10,661,6	3,216	273,3	358,904,7	—	489	5,322	5,786,8	5,4
Skörd på tunnlandet (efter utsädes afdrag) ” 1861	31,7	29,6	30,5	47,2	40,8	25	32,4	200,9	4 à 600 kub.f.	31,8	22,5	—	—
” ” ” ” ” ” ” 1862	31,2	29,6	34,2	47,2	40,8	25,9	34,1	206,6	—	34,2	24	—	9,9
” ” ” ” ” ” ” 1863	33,1	28	33,5	48	39,4	26,4	34,5	200,9	—	34,5	46	—	9,9
” ” ” ” ” ” ” 1864	33,6	30,6	36,6	51,2	40,8	26,4	34,1	209,6	—	31,5	24	—	9,9
” ” ” ” ” ” ” 1865	27,8	19,9	32,9	48	37,4	24	35,2	180,8	—	27,9	24	—	9,9
Skörd i korntal af utsädet (d:o d:o d:o) 1861	6,6	5,8	5	5,9	6	5,2	5,9	7	—	10,6	4,6	—	—
” ” ” ” ” ” ” 1862	6,5	5,8	5,6	5,9	6	5,4	6,2	7,2	—	11,4	4,9	—	99
” ” ” ” ” ” ” 1863	6,9	5,5	5,5	6	5,8	5,5	6,3	7	—	11,5	5,3	—	99
” ” ” ” ” ” ” 1864	7	6	6	6,4	6	5,5	6,2	8	—	10,5	4,9	—	99
” ” ” ” ” ” ” 1865	5,8	3,9	5,4	6	5,15	5	6,4	6,3	—	9,3	4,9	—	99
Hela skördebeloppet (d:o d:o d:o) kub.fot 1861	46,479,8	546,587,4	272,464,1	545,804,3	69,800,4	18,960,2	1,807,2	2,385,279,4	—	4,741,4	24,971,1	—	—
” ” ” ” ” ” ” 1862	45,622,2	552,641,4	309,455,4	542,460,7	68,942	18,513,4	2,171,9	2,493,439,9	—	4,843,9	25,387,9	—	59,4
” ” ” ” ” ” ” 1863	45,090,1	536,314,9	303,465,8	553,406,4	67,259,1	19,319,4	2,102,9	2,434,534,2	—	5,572,9	27,776,2	—	297
” ” ” ” ” ” ” 1864	54,667,2	594,063,6	329,643,6	607,648	67,224,6	20,579,3	1,865	2,861,860,8	—	4,691,4	26,528,6	—	297
” ” ” ” ” ” ” 1865	43,509,3	380,062	301,790,9	594,096	58,638,8	16,080	1,749,1	2,261,099,6	—	4,082,7	26,077,8	—	534,6
Årlig förbrukning på person i medeltal kub.fot	0,7	7,3	3,4	0,03	—	0,2	—	13,8	—	—	—	—	—
” ” för hela befolkningen ”	87,805,2	915,682,8	426,482,8	3,763,08	—	25,087,2	—	1,731,016,8	—	—	—	—	—
” ” ” kreaturs utfodring ”	—	1,575	45,490,34	73,265,89	49,915,49	2,063	930	662,946,4	160,000 kub.f.	1,166,36	8,060	—	—

Anmärkningar.

Tunnlandstalet af den odlade jorden: omkring 72,360 geometriska tunnland.

Tunnlandstalet af den naturliga ängen: 41,906 geometriska tunnland.

Skördebeloppet, uträknadt efter de från kommunerna inkomna special-uppgifterna, är påtagligen allt för lågt beräknadt.

Tab. N:o 3.

BOSKAPSSKÖTSEL.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Hästar.	Tjurar.	Oxar.	Kor.	Ungnöt.	Får.	Getter.	Svin.	Tillgång och beskaflenhet af foder.
Antal vinterfödde..... 1861—1862	6,844	956	9,345	20,565	12,319	29,629	230	13,126	Tillräckligt.
” ” 1862—1863	6,901	1,057	9,412	21,044	12,600	27,098	220	13,037	Dito.
” ” 1863—1864	7,030	1,058	9,634	21,369	12,868	27,503	184	12,901	Dito.
” ” 1864—1865	7,114	1,075	9,696	21,591	13,244	25,938	184	13,581	Dito.
” ” 1865—1866	6,900	1,005	9,329	20,630	13,508	23,733	163	13,034	Otillräckligt.

Till Tab. N:o 4 SKOGSHUSHÅLLNING hafva inga uppgifter kunnat meddelas.

Tab. N:o 5.

DÖDADE ROFDJUR.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
År.	Björnar.	Vargar.	Lodjur.	Jerfvar.	Räfvar.	Örnar och Ufvar.	Hökar och Falkar.	Mård.	Belopp af utbetald belöning. R:dr R:mt.
1861	—	—	—	—	360	11	89	—	587
1862	—	—	—	—	411	17	132	—	599
1863	—	—	—	—	276	12	125	1	621
1864	—	—	—	—	400	11	109	—	907
1865	—	—	—	—	425	33	351	—	2,076
Summa	—	—	—	—	1,872	84	806	1	4,790

Till Tab. N:o 6 AF ROFDJUR DÖDADE HUSDJUR hafva inga uppgifter kunnat lemnas.

Tab. No 7 a).

BRUK, FABRIKER OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.		
Å landsbygden och i köpingarne.	Antal Fabriker	Drifkraft, bestående af	Antal begagnade maskiner och redskap.	Ägare eller innehafvare.	Antal begagnade maskiner och redskap.	Börskade maskiner.	Ensam ägare eller innehafvare.	Börsk.	Mästare.	Arbetare						Summa.	Tillverkningsquantitet till antal, fot, skålpund m. m. samt värde.							Ägare eller innehafvare beviljning i och för rörelsen.		
										öfver 18 år			under 18 år.													
	i gång.	ej begagnade.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.		Antal.	
	Under året.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.		Antal.	Antal.
	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.		Antal.	Antal.
1:o Inrättningar, som tillhöra Svenskar.																										
Bomullsspinneri.....	1	1	2	71	153	—	—	1	1	28	27	32	—	—	—	88	Bomullsgarn 108,654	—	—	—	—	—	165,558			
Cikorie-fabrik.....	1	1	—	—	5	1	—	1	—	—	1	3	3	—	2	9	Cikoria 15,043	—	—	—	—	—	1,880	8		
Färgerier	6	—	—	—	2	1	—	—	5	5	—	4	—	—	2	16	Ull- och lin-garn 3,240	Wadmal och presstyg, fot	—	—	—	3,112	—	—		
																	7,500 St.	—	—	—	—	—	—	—		
																	450	—	—	—	—	965	—	—		
																	Diverse färggods	—	—	—	1,500	5,577	33			
Färgträdsfärbningsfabrik	1	—	1	25	3	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	Färgträd Centner 8,300	—	—	—	—	—	37,200	20		
Gjuteri	1	—	1	6	9	2	—	1	1	15	—	7	—	—	—	23	Centner 1,499	—	—	—	—	—	26,785	50		
Jernmanufaktur-hammare.....	3	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	Uppgift å tillverkningen ej meddelad.	—	—	—	—	—	—	—		
Kopparhammare	1	1	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—	3	Dito Sulläder 41,901	Dito Smorläder 1,285	Dito Skinn, st.	—	—	—	—	—	10	
Läderfabriker.....	18	2	1	—	191	19	2	2	11	23	—	12	—	2	—	48	St. 1,285	—	—	—	—	59,433	—	—		
																	15,703 St.	—	—	—	—	—	—	—		
																	250	—	—	—	—	21,010	—	—		
																	—	2,888	—	—	—	5,176	—	—		
																	Diverse hudar och skinn 5,688	—	—	—	—	—	—	—		
																	St. 1,931	—	—	—	—	13,658	—	—		
																	Diverse tillverkningar Linolja Kannor 1,732	—	—	—	—	1,852	101,129	106,50		
Oljeslagerier	2	—	1	—	—	2	—	—	—	3	2	2	—	—	—	7	Linfrökakor, st. 2,040	—	—	—	—	—	—	—		
																	Centner 85	—	—	—	—	—	5,371	1		
Pappersbruk	2	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Papper, ris 583	—	—	—	—	—	2,354	2		
Spikfabriker, den ena med valsverk	2	—	1	30	18	3	—	—	2	—	45	45	5	—	—	97	Spik, Centner 10,600	Jern, Centner 1,176	—	—	—	Värde ej uppgifvet.	—	—		
																	Lådor 1,500	120	—	—	—	45,000	150			
																	Granit, Kub.fot 71,500	—	—	—	—	—	—	—		
Stenhuggerier.....	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	290	—	—	—	—	290	Koppar, 100,000	Jernplåt, 900,000	—	—	—	85,000	—	—	20	
Valsverk	1	—	5	50	8	1	—	—	—	22	—	5	—	6	—	33	—	—	—	—	—	126,000	211,000	80		
2:o Fabrik, som tillhör utländing.																	Krassull, 22,000	—	—	—	—	—	6,000			
Krassulls-fabrik	1	—	—	—	3	1	—	—	1	—	9	—	55	—	—	65	—	—	—	—	—	—	—	—		
Summa för landsbygden och köpingarne.....	42	6	10	2 182	392	36	3	5	22	98	31 411	50	68	4	684		—	—	—	—	—	—	727,244	480,50		

Fortsättning af Tab. No 7 a).

BRUK, FABRIKER OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	
I städerna.	Antal Fabriker	Drifkraft, bestående af		Antal be- tagne maskiner och redskap.	Ägare eller innehafvare.		Mästare.	Arbetare						Summa.	Tillverkningskvantitet till antal, fot, skålpund m. m. samt värde.						Ägares eller innehafvares be- villing i och för rörelsen.				
								öfver 18 år		vid fabriken ej man- tals- skrifne.		under 18 år.													
	i gång.	ej be- tagne.	Ånga eller varmluft. vatten. kraft.	Beräknade hästkrafter.	Ensam ägare eller innehafvare.	Bolag.	vid fabriken man- tals- skrifne.	m.	q.	vid fabriken ej man- tals- skrifne.	m.	q.	under 18 år.	m.	q.	Värde									
																af hvarje art pro- dukter.	Summa för hvarje fabrik.								
	Under året.	Antal.																							
1:o Inrättningar, som tillhöra Svenskar.																									
Brännvinsdestillerings-fabriker ..	5	—	—	—	—	5	5	—	—	1	—	—	10	—	—	—	—	11	Distilleradt brännvin, kannor 139,690	—	—	—	—	70,588	—
Färgerier	5	—	—	—	—	26	5	—	—	—	13	—	4	—	—	—	—	17	Färgadt bomullsgarn, & 12,000	—	—	3,600	—	—	—
																			Diverse tillverkningar	—	—	11,908	15,508	20	
Handsk-fabrik	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	Handskar, dussin 100	—	—	—	—	1,200	1	
Kompositions-fabrik	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	250	2	
Kemiskt blekeri	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	228	—	
Läderfabriker	7	1	2	—	1	6	363	8	—	—	1	14	—	40	—	—	55	Sulläder, & 188,014	Smorläder, & 19,089	Diverse hudar o. skinn, stycken 9,357	—	224,328	—	—	
																			—	—	—	22,610	—	—	
																			—	—	9,357	84,807	331,745	175	
Skeppsvarf	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	60	—	60	—	—	—	122	Fartyg, nybyggda 5 om 400 läster.	—	—	—	60,300	—	—	
																			Diverse reparationsarbeten	—	—	51,000	111,300	62	
Spegelfabrik	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	500	3	
Teknisk fabrik	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	4,000	3	
Tobaksfabriker	10	1	—	—	—	34	9	—	2	3	19	13	29	5	45	10	124	Cigarrer, & 45,660	Kardus- tobak, & 15,320	Tuggtobak, & 19,000	—	69,550	—	—	
																			—	—	—	9,940	—	—	
																			Diverse tobak, & 24,200	Saus, & —	—	15,850	—	—	
																			—	378,934	—	233,202	354,542	184	
Urfabriker	7	—	—	—	—	—	7	—	—	—	6	—	1	—	2	—	9	—	—	—	—	—	4,898	56	
Ättiksfabrik	1	—	—	—	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ättika, kannor 33,200	—	—	—	23,240	—	
Summa för städerna	42	2	2	—	1	6	437	40	—	4	8	113	13	146	11	47	10	348	—	—	—	—	917,999	506	
Öfverföres: Summan för lan- det m. m.	42	6	—	10	2	182	392	36	3	5	22	98	31	411	50	68	4	684	—	—	—	—	727,244	480,50	
Summa för hela länet ..	84	8	2	10	3	188	829	76	3	9	30	211	44	557	61	115	14	1,032	—	—	—	—	1,645,243	986,50	

Tab. No 2 b).

HANDTVERKARE OCH IDKARE AF ANNAN NÄRING ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	Å landsbygden och i köpingarne.				Bevilling i och för rörelsen. R:dr R:mt.	I städerna.				Bevilling i och för rörelsen. R:dr R:mt.
	Män.	Qvinnor.	Arbetare.			Män.	Qvinnor.	Arbetare.		
			Män.	Qvinnor.				Män.	Qvinnor.	
1:o Handverkare, som med biträde af annan än hemma- varande till afsalu tillverkat handtverkeri-arbeten el- ler såsom yrke utöfvat annan handtering:										
Bagare	7	3	10	—	44	28	5	62	9	293
Barberare	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Bleckslagare	—	—	—	—	—	4	1	6	—	21
Bokbindare	—	—	—	—	—	8	1	11	—	20
Brandmästare	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Bryggare	2	—	2	—	8	23	2	16	—	159
Bundtmakare	—	—	—	—	—	3	—	6	1	40
Färgare	—	—	—	—	—	2	—	3	—	17
Garfvare	—	—	—	—	—	3	—	7	—	17
Glasmästare	1	—	—	—	1	2	1	4	—	6
Guldsmeder	1	—	1	—	1	9	—	15	—	59
Gördelmakare	—	—	—	—	—	5	—	10	—	30
Handskmakare	—	—	—	—	—	3	—	1	—	3
Hattmakare	—	—	—	—	—	4	1	11	—	18
Instrumentmakare	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Kakelugnsmakare	2	—	4	—	6	9	—	24	—	47
Klensseder	—	—	—	—	—	3	—	7	—	13
Kopparslagare	3	—	7	—	29,50	11	—	16	—	66,50
Murare	—	—	—	—	—	4	—	6	—	17
Murmästare	—	—	—	—	—	4	—	7	—	22
Målare	1	—	—	—	—	14	1	38	—	67
Mätare	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3
Repslagare	1	—	1	—	9	7	—	7	—	24
Sadelmakare	3	—	5	—	14	9	—	12	—	35
Segelmakare	—	—	—	—	—	1	—	2	3	7
Sejlare	—	—	—	—	—	2	—	1	—	12
Skomakare	37	—	22	—	16	46	2	102	—	150
Skräddare	45	—	30	—	12,50	22	1	55	2	114,50
Slagtare	—	—	—	—	—	13	—	21	—	212
Smeder	22	—	21	—	32,50	14	—	49	—	65
Snickare	6	—	10	—	3	20	—	73	—	93
Sockerbagare	—	—	—	—	—	8	—	6	1	72
Spegelmakare	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3
Svarfvare	—	—	—	—	—	9	—	13	—	21
Tapetserare	—	—	—	—	—	2	—	3	—	10
Tenagjutare	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7
Timmermän	—	—	—	—	—	4	—	—	—	3
Timmermästare	—	—	—	—	—	7	—	—	—	40
Trädgårdsmästare	—	—	—	—	—	2	—	2	1	5
Tunnbindare	4	1	8	—	10	16	2	33	—	79
Urmakare	—	—	—	—	—	6	—	4	—	14
Wagnmakare	3	—	3	—	5	5	—	7	—	9
2:o Utländingar, inga.										
Summa	138	4	124	—	191,50	341	17	642	17	1,899

Tab. N:o 8 a).

ALLMÄNNA VÄGAR, 1861—1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Särskilda slag af vägar.	Längd i mil				Kostnad i R:dr R:mt för de under perioden			
	af hvarje slag af motsäende vägar	af indelade med skjutsstationer för sedde vägar	af fulländade och afnyade nya vägar	af omlagde eller betydligt förbättrade vägsträckor	fulländade nya vägar		omlagde eller betydligt förbättrade vägsträckor	
					af statsmedel.	af kommunernes medel.	af statsmedel.	af kommunernes medel.
	vid periodens slut.		under perioden.					
Allmänna landsvägar	22 $\frac{3}{4}$	22 $\frac{3}{4}$	—	$\frac{1}{8}$	—	—	32,885	13,805
Häradsvägar	4 $\frac{9}{10}$	1 $\frac{9}{10}$	—	—	—	—	—	—
Socknevägar	65 $\frac{3}{10}$	1 $\frac{1}{4}$	—	$\frac{1}{8}$	—	—	—	280
Summa	92 $\frac{1}{2}$	26 $\frac{1}{10}$	—	$\frac{1}{4}$	—	—	32,885	14,085
							46,970	

Tab. N:o 8 b).

GÄSTGIFVERIER OCH SKJUTS, 1861—1865.

1.	2.	3.	4.	5.
Gästgifveriers	antal vid periodens slut.	Antal hästar, utgångne		
		År	till kungs- och kronoskjuts.	till gästgifveriskjuts.
Vid allmän landsväg	16	1861	485	14,183
» häradsväg	2	1862	1,160	14,367
» sockneväg	1	1863	1,377	8,784
I städer	3	1864	713	7,752
(Deraf med skjutsentreprenad 5).		1865	507	6,247
			4,242	51,333
			55,575	

Tab. N:o 9 a).

SJÖFART, ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
	Fartyg och båtar öfver 3 nyläster, begagnade till utrikes sjöfart.							Fartyg och båtar öfver 3 nyläster, begagnade till inrikes sjöfart.							Summa under året begagnade fartyg och båtar öfver 3 nyläster.						
	Seglande.		Med ångmachin försedde.			Besätt- ning.		Seglande.		Med ångmachin försedde.			Besätt- ning.		Seglande.		Med ångmachin försedde.			Besätt- ning.	
	Antal.	Lästet.	Antal.	Lästet.	Hästkraft.	Skeppare.	Sjöfolk.	Antal.	Lästet.	Antal.	Lästet.	Hästkraft.	Skeppare.	Sjöfolk.	Antal.	Lästet.	Antal.	Lästet.	Hästkraft.	Skeppare.	Sjöfolk.
Landsbygden (utom köpingar)	1	48,50	—	—	—	1	6	12	86,99	—	—	—	12	26	13	135,49	—	—	—	13	32
Köpingar	18	300,26	—	—	—	17	66	3	43,85	—	—	—	5	14	21	344,11	—	—	—	22	80
Summa för landsbygden	19	348,76	—	—	—	18	72	15	130,84	—	—	—	17	40	34	479,60	—	—	—	35	112
Städerna: Carlskrona	10	376	—	—	—	16	112	3	24	2	—	8	3	8	13	400	2	—	8	19	120
Carlshamn	22	1,041,52	1	14,99	120	40	406	9	124,81	—	—	—	9	31	31	1,166,33	1	14,99	120	49	437
Sölvesborg	9	359,96	—	—	—	10	73	2	38,51	—	—	—	2	13	11	398,47	—	—	—	12	86
Summa för städerna ..	41	1,777,48	1	14,99	120	66	591	14	187,32	2	—	8	14	52	55	1,964,80	3	14,99	128	80	643
Summa för hela länet ..	60	2,126,24	1	14,99	120	84	663	29	318,16	2	—	8	31	92	89	2,444,40	3	14,99	128	115	755

Tab. N:o 9 b).

HANDEL, ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	Å landsbygden och i köpingarne.				Bevilling i och för rörelsen. R:dr R:mt.	I städerna.				Bevilling i och för rörelsen. R:dr R:mt.
	Handlande.		Betjening.			Handlande.		Betjening.		
	Män.	Qvinnor.	Män.	Qvinnor.		Män.	Qvinnor.	Män.	Qvinnor.	
1:o Handlande, som idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe	52	6	11	—	527,50	164	15	119	10	4,945
2:o Handlande, som utom den ort, der de äro bosatte, sjelfve eller genom andra kringföra eller annorlunda än å marknad till salu utbjuda varor	2	—	1	—	—	2	—	5	1	89
3:o Utländingar, som undfått tillstånd att här i Riket idka handel	—	—	—	—	—	1	—	—	—	60
Summa	54	6	12	—	527,50	167	15	124	11	5,094

Tab. No 10 a).

HEMMAN OCH JORDLÄGENHETER M. M. Å LANDSBYGDEN ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Hemman och jordlägenheter af alla slag, efter olika natur, vid periodens slut.	H e m m a n.			A n t a l				Taxerings- värde sista året. R:dr R:mt.
	Mantal		Bruk- nings- delar.	jordtorp.	ryttare-, soldat- o. båtsmans- torp.	back- stugor.	andra lägen- heter.	
	oförmedlade.	nu varande.						
A) Kronoegendomar.								
1) Under allmän disposition.								
c) Hemman	3½	3½	4	—	—	Jfr. Berättelsens text, sidan 17.	—	74,000
d) Boställen	19½	19½	29	—	—		19	530,900
e) Jordlägenheter	—	—	—	2	—		32	24,650
f) Fiskerier	—	—	—	—	—		1	50,000
g) Verk och Inrättningar	—	—	—	—	—		1	32,600
2) Under enskild disposition.								
b) Hemman	3111111111	3111111111	16	—	—	Jfr. Berättelsens text, sidan 17.	—	112,140
c) Jordlägenheter	—	—	—	11	—		145	62,100
d) Fiskerier	—	—	—	—	—		73	24,250
e) Verk och Inrättningar	—	—	—	—	—		17	28,600
B) Skatteegendomar.								
b) Säterier	3½	3½	4	—	—	Jfr. Berättelsens text, sidan 17.	—	200,000
c) Hemman	9651111111	9401111111	5,159	—	1,499		—	34,369,625
d) Jordlägenheter	—	—	—	4,471	—		133	964,980
e) Fiskerier (deraf 1 ej upptaget i värde)	—	—	—	—	—		7	20,650
f) Verk och Inrättningar	—	—	—	—	—		360	1,217,360
g) Fastigheter utan tillhörande jordbruk	—	—	—	—	—		455	1,026,200
C) Frälseegendomar.								
b) Säterier och ladugårdar	15½	15½	12	—	—	Jfr. Berättelsens text, sidan 17.	—	498,900
c) Rå och Rörs Insocknehemman	8	8	95	—	—		—	255,050
d) Utsocknehemman	97½	89½	293	—	27		—	3,174,025
e) Jordlägenheter	—	—	—	34	—		12	22,800
g) Verk och Inrättningar	—	—	—	—	—		10	19,100
Summa	1,117½	1,063	5,612	4,518	1,526		1,265	42,707,930

Tab. N:o 10 b).

JORDOMRÅDE OCH EGENDOMAR I STÄDERNE.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
År.	Tomter.		Antal nybygde bonings- hus.	Jordar och lägenheter.						Taxeringsvärde i R:dr R:mt.		
	Antal			Åker	Äng	Skog	Betesmark m. m.	Summa jordareal.	Nuva- rande mantal.	Af hus och tomter.	Af jordar.	Summa.
	bebygde.	obebygde.										
	i kvadratref.											
1861	1,763	110	9	6,375	646	18,970		25,991	13½	5,341,382	320,433	5,661,815
1862	1,792	111	7	6,375	646	18,970		25,991	13½	6,960,965	408,907	7,369,872
1863	1,796	107	7	6,375	646	18,970		25,991	13½	6,349,335	410,007	7,759,342
1864	1,799	104	10	3,637	646	10,462		14,745	8½	7,598,400	300,450	7,898,850
1865	1,802	101	10	3,637	646	10,462		14,745	8½	7,783,200	242,450	8,025,650

Tab. N:o 11.

LAGA SKIFTEN ÅREN 1861—1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	
År.	Söta skiftens antal.	A f s l u t a d e l a g a s k i f t e n .																								
		Antal.	Skiftade mantal,		Qvarboende delägares					Utflyttande delägares					Summa skiften.	Skiftade qvadratref.						Utgifter till Landtmätare och gode män. R.dr.	Öfrige beräknade utgifter. R.dr.			
			Oformelade.	Nuvarande.	Skiftes-antal.				Summa.	Skiftes-antal.				Summa.		Åker.	Äng.	Odlingsmark.	Afrösningsjord.	Impedimenter.	Summa.					
					1.	2.	3.	4.		öfver 4.	1.	2.	3.											4.	öfver 4.	
					1.	2.	3.	4.		öfver 4.	1.	2.	3.											4.	öfver 4.	
1861 ...	7	1	13½	13½	5	3	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	11	491	77	—	4,187	250	5,005	1,455	1,875	
1862 ...	4	6	14½	3¾	9	4	—	—	—	13	10	2	—	—	—	—	12	31	1,944	2,788	812	18,225	2,829	26,598	6,963	9,442
1863 ...	5	2	—	1	6	1	—	—	—	7	3	2	—	—	—	—	5	15	328	419	—	1,776	43	2,566	1,340	680
1864 ...	4	1	—	¾	14	4	1	—	—	19	1	2	—	—	—	—	3	30	547	2,000	—	5,164	—	7,711	2,250	2,100
1865 ...	4	3	—	8¼	25	6	6	—	—	37	17	15	5	—	—	—	37	117	2,616	5,255	213	16,552	318	24,954	7,251	45,388
Summa	24	13	14½	26½	59	18	7	—	—	84	31	21	5	—	—	—	57	204	5,926	10,539	1,025	45,904	3,440	66,834	19,259	59,485

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Afkortad.					Anordnad eller	
	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1861.	1862.
Stats-medel.							
Ordinarie ränta..... R:dr R:mt	42,32	—	—	—	—	16,730,64	16,717,60
Afrads-spannmål..... » »	—	—	—	—	—	5,163,41	5,466,37
Tionde-spannmål..... » »	—	—	—	—	—	15,957,57	15,964,02
Kyrkotiondelösen efter bestämda priser..... » »	—	—	—	—	—	3,928,25	3,927,64
Arrendemedel..... » »	—	—	—	—	—	6,027,98	8,444,13
Mantalspenningar..... » »	3,900	4,391,16	1,859,93	1,685,91	2,727,60	15,851,97	17,186,08
Bötesmedel..... » »	23,096,31	13,847,34	17,384,82	18,132,53	25,698,89	22,632,01	17,929,54
Båtmansvakansafgift..... » »	—	—	—	—	—	3,508,24	3,073,48
Bränvins-tillverkningsafgift..... » »	16,383,73	85,83	300	—	—	1,291,945,99	1,068,088,83
Kontroll-stämpel-medel..... » »	—	—	—	—	—	181,21	190,25
Chartæ-Sigillatæ-medel..... » »	—	—	—	—	—	37,877,30	48,170,07
Auktionsmedel för försäld koppar och malm efter inlöst mindre bränvinsbränningsredskap..... » »	—	—	—	—	—	10,067,03	—
Observations-medel..... » »	—	—	—	—	—	—	—
Auktionsskilling för försälda effekter, som tillhört f. Kronomagasinet i Carlshamn..... » »	—	—	—	—	—	—	—
Summa	43,422,26	18,324,33	19,544,75	19,818,44	28,426,49	1,429,881,60	1,205,158,01
Riksgälds-medel.							
Allmän beviljning..... R:dr R:mt	4,562,70	4,230,72	2,448,39	1,644,56	3,200,55	64,244,34	67,887,66
Tidningsstämpelings-afgift..... » »	—	—	—	—	—	491,18	458,05
Skatterättsmedel..... » »	—	—	—	—	—	95,41	45,47
Ekeskogslösen..... » »	—	—	—	—	—	1,42	25,35
Observationsmedel..... » »	—	—	—	—	—	6,14	379,73
Summa	4,562,70	4,230,72	2,448,39	1,644,56	3,200,55	64,838,49	68,796,26
Diverse Verks medel.							
Riddarhusmedel..... R:dr R:mt	10	—	10	5	—	485	500
Kurhusmedel..... » »	1,203,20	1,144,81	730,85	632	1,370	7,188,49	7,315,36
Blekingeska båtmanshållets medel..... » »	—	—	—	—	—	3,356,18	3,398,50
Folkskolemedel..... » »	2,440,57	2,302,98	1,720,83	1,469,91	2,721,80	14,773	15,061,50
Jagtkasemedel..... » »	3,75	3,75	3,75	—	3,75	17,50	9,37
Båtmans-beklädnadsafgift..... » »	—	—	—	—	—	13,315,34	5,378,40
Bränvinsminuterings- och utskänkingsafgift..... » »	—	—	—	—	—	49,933,97	50,878,62
Stockholms Stora Barnhusmedel..... » »	—	—	18,75	—	—	—	56,25
Allmänna Beväringsfondens medel..... » »	—	—	—	—	—	—	2,000
Återbetaldt Odlingsslån..... » »	—	—	—	—	—	—	—
Skogsplanteringskassans medel..... » »	—	—	—	—	—	—	—
Kongl. Flottans Boställskassas medel..... » »	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge läns Lasarettmedel..... » »	—	—	—	—	—	—	—
Observationsmedel..... » »	—	—	—	—	—	—	10
Bränvinsdestillerings-afgift..... » »	—	—	—	—	—	715	900
Summa	3,657,52	3,451,54	2,484,18	2,106,91	4,095,55	89,784,48	85,508
Summa Summarum	51,642,48	26,006,59	24,477,32	23,569,91	35,722,59	1,584,504,57	1,359,462,27

No 12.

UPPBÖRDEN.

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
inom räkenskapsåret influten.			Resterande vid räkenskapsårets slut.					Summa uppbörd, deri inberäknade restantierne från föregående år.				
1863.	1864.	1865.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
16,762,02	16,716,12	15,819,06	—	—	—	20,15	7,99	16,772,86	16,717,60	16,762,02	16,736,27	15,827,05
5,604,75	5,092,63	408,11	—	—	—	408,11	—	5,163,41	5,466,37	5,604,75	5,500,74	408,11
16,102,87	15,891,54	15,747,54	—	—	125,40	30,53	2,11	15,957,57	15,964,02	16,228,27	15,922,07	15,749,65
3,927,64	3,908,57	3,938,75	—	—	—	18,38	6,58	3,928,25	3,927,64	3,927,64	3,926,95	3,945,33
7,909,92	7,686,04	7,579,50	—	—	—	—	—	6,027,98	8,444,13	7,909,92	7,686,04	7,579,50
17,549,38	18,062,37	15,713,20	216,49	308,02	172,16	299,48	206,48	19,968,46	21,885,26	19,581,47	20,047,76	18,647,28
18,104,26	14,497,96	10,094	14,629,71	20,576,32	11,588,48	3,664,35	4,241,64	60,358,03	52,353,20	47,077,56	36,294,84	40,034,53
2,457,41	2,478,94	2,612	—	—	—	—	—	3,508,24	3,073,48	2,457,41	2,478,94	2,612
1,050,507,22	950,088,15	1,105,706,71	625	516,67	—	—	—	1,308,954,72	1,068,691,33	1,050,807,22	950,088,15	1,105,706,71
228,75	174,06	141,90	—	—	—	—	—	181,21	190,25	228,75	174,06	141,90
40,371,75	35,408,21	40,008,96	—	—	—	—	—	37,887,30	48,170,07	40,371,75	35,408,21	40,008,96
—	—	—	—	—	—	—	—	10,067,03	—	—	—	—
—	20	191	—	—	—	—	—	—	—	—	20	191
—	—	54,55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54,55
1,179,525,97	1,069,974,59	1,218,015,28	15,471,20	21,401,01	11,886,04	4,441	4,464,80	1,488,775,06	1,244,883,35	1,210,956,76	1,094,234,03	1,250,906,57
64,307,81	63,262,31	65,013,27	1,278,56	1,443,66	781,62	744,15	505,08	70,085,60	73,562,04	67,537,32	65,651,02	68,718,90
457,28	504,15	506,40	—	—	—	—	—	491,18	458,05	457,28	504,15	506,40
49,78	15,66	83,60	—	—	—	—	—	95,41	45,47	49,78	15,66	83,60
168,02	4,81	05	—	—	—	—	—	1,42	25,35	168,02	4,81	05
46,50	160,18	345,75	—	—	—	—	—	6,14	379,73	46,50	160,18	345,75
65,028,89	63,947,11	65,949,07	1,278,56	1,443,66	781,62	744,15	505,08	70,679,75	74,470,64	68,258,90	66,335,82	69,654,70
460	475	435	35	10	5	—	—	530	510	475	480	435
6,582,67	6,774,81	7,925,21	120,26	150,45	65,45	113,10	88,80	8,511,95	8,610,62	7,378,97	7,519,91	9,384,01
3,508,26	3,364,79	4,430,04	—	—	—	94,84	—	3,356,18	3,398,50	3,508,26	3,459,63	4,430,04
13,638,09	14,027,49	15,868,27	277,60	359,32	164,80	277,40	206,80	17,491,17	17,723,80	15,523,72	15,774,80	18,796,87
7,50	17,50	—	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	25	16,87	15	21,25	7,50
5,602,52	6,427,34	6,211,99	—	—	—	14,13	—	13,315,34	5,378,40	5,602,52	6,441,47	6,211,99
52,734,14	55,049,86	52,741,62	—	—	—	—	660	49,933,97	50,878,62	52,734,14	55,049,86	53,401,62
283,75	75	—	18,75	37,50	—	—	—	18,75	93,75	302,50	75	—
2,000	1,900	1,100	—	—	—	—	—	—	2,000	2,000	1,900	1,100
94,08	94,08	94,08	—	—	—	—	—	—	—	94,08	94,08	94,08
1,67	23,75	—	—	—	—	—	—	—	—	1,67	23,75	—
—	2,62	—	—	—	2,62	—	—	—	—	2,62	2,62	—
2,22	—	7,11	—	—	—	—	—	—	—	2,22	—	7,11
129,66	186,65	263,42	—	—	—	—	—	—	10	129,66	186,65	263,42
1,215	820	775	—	—	—	—	—	715	900	1,215	820	775
86,259,56	89,238,89	89,851,74	455,36	561,02	241,62	503,22	959,35	93,897,36	89,520,56	88,985,36	91,849,02	94,906,64
1,330,814,42	1,223,160,59	1,373,816,09	17,205,12	23,405,69	12,909,28	5,688,37	5,929,23	1,653,352,17	1,408,874,55	1,368,201,02	1,252,418,87	1,415,467,91

Tab. N:o 13.

SPARBANKER.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	18.	19.	20.	21.
År.	Under året					Vid årets slut				Klassifikation af delägarne efter deras vid hvarje års slut inestående behållning.				
	tillkomne nya delägare.	afgåne delägare.	insatt belopp.	i rikenskaperna godkänd ränta & delägarne kapital.	uttaget belopp.	öfverstående delägare.	inestående behållning tillhörande delägarne.	skott grund- och reeservfond, räntevinster m. m.).	Summa af kolumnerne N:o 8 och 9.	Behållning i Sparbank:	1864.		1865.	
											Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.
1860	—	—	—	—	—	8,700	1,392,490	112,094	1,504,584	under 1 R:dr.....	664	390,74	827	408,72
1861	930	522	517,386	68,539	414,572	9,138	1,563,842	125,514	1,689,356	fr. 1 t. o. m. 10 R:dr	2,222	9,053,13	2,661	12,104,65
1862	1,021	728	521,372	76,198	468,555	9,511	1,692,856	138,080	1,830,936	» 10—25 »	1,251	22,011,95	1,208	21,025,73
1863	1,017	964	415,041	79,449	502,688	9,564	1,684,658	146,493	1,831,151	» 25—50 »	1,042	39,957,00	1,114	43,246,15
1864	988	971	430,582,47	77,213,89	578,289,93	9,581	1,614,839,94	144,095,72	1,758,935,66	» 50—100 »	1,203	84,928,96	1,245	86,097,79
1865	1,766	858	547,646,66	76,112,36	589,201,30	10,489	1,659,758,42	147,762,59	1,807,521,01	» 100—200 »	1,208	171,881,80	1,267	174,116,21
										» 200—300 »	602	154,204,97	672	168,935,85
										» 300—400 »	351	120,698,75	410	132,460,89
										» 400—500 »	209	104,267,83	244	126,671,39
										» 500—1000 »	520	386,554,44	559	411,211,27
										utöfver 1000 R:dr	309	503,624,48	282	468,228,97
										Summa	9,581	1,597,574,05	10,489	1,644,506,99

I saknad af primäruppgifter för Ronneby sparbank, hvilken handlingar till en del gingo förlorade vid branden derstädes år 1864, hafva uppgifter till kolumnerna 12—17 ej kunnat lemnas. Bristen på öfverensstämmelse emellan kol. 8 samt kol. 19 och 21 är föranledd af fel i uppgifterna till sistnämde kolumner från en af de betydligare sparbankerne.

Tab. N:o 14.

FATTIGVÅRDEN.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.			
	Fattigvårds- samhället.		Antal fattighjon som erhållit full försörjning.										Antal af fattig- vården under- stödde, som ej fått full för- sörjning.			Fattigvårdens											
	Med gemensam fat- tigvård.	Med fattigvården roteris delad.	Antal fattighus.	Äldre personer vårdade		Barn, vårdade i och utom fattighus.		Summa.		Summa af båda könen.	m.	q.	S:ma.	m.	q.	S:ma.	Inkomster. R:dr R:mt.						Summa utgifter i beh för fattigförsörjning. R:dr R:mt.				
				i fattig- hus.	på an- nat sätt.	m.	q.	m.	q.								m.	q.	m.	q.	S:ma.	Personel afgift.		Tillskott. Efter kyrk eller bevilning.	Efter annan grund.	Ersättning	
																										af statemedel.	af annat fattig- vårdssamhälle.
Å landsbygden år 1861	19	12	96	15	15	41	142	241	325	338	481	620	1,102	720	1,372	2,092	8,018	8,973	—	54,397	18	204	71,610	66,275			
» 1862	17	14	96	15	15	33	147	234	361	341	523	610	1,134	804	1,314	2,118	7,944	9,425	—	52,711	18	124	70,222	65,622			
» 1863	19	12	95	15	16	40	187	287	367	345	569	672	1,242	804	1,356	2,160	8,346	8,834	43,894	19,339	86	333	80,832	74,285			
» 1864	18	13	87	15	14	36	200	285	371	367	584	688	1,273	847	1,452	2,299	7,378	9,481	46,328	18,432	7	318	81,944	77,014			
» 1865	17	15	97	18	16	36	191	299	358	375	568	693	1,262	918	1,609	2,527	6,139	9,935	57,614	7,726	30	170	81,614	73,784			
I städerna.... år 1861	3	—	—	—	5	105	145	12	27	172	150	289	322	611	238	324	562	6,892	1,354	9,324	23,990	8,700	1,532	51,792	46,864		
» 1862	3	—	—	—	5	108	145	14	33	149	122	271	300	571	189	355	544	8,372	1,231	7,466	23,007	9,093	1,568	50,737	46,644		
» 1863	3	—	—	—	5	115	143	13	32	147	123	275	298	573	195	315	510	11,376	3,347	14,360	8,152	9,080	2,297	48,612	48,417		
» 1864	3	—	—	—	5	122	139	11	34	165	133	298	206	604	212	343	555	8,123	3,423	15,702	5,299	9,236	1,780	43,563	48,876		
» 1865	3	—	—	—	5	158	180	12	35	137	115	307	330	637	105	478	583	8,833	3,160	18,833	5,485	9,258	2,081	47,650	47,512		
I hela länet.. år 1861	22	12	96	20	120	186	154	268	497	488	770	942	1,713	958	1,696	2,654	14,910	10,327	9,324	78,387	8,718	1,736	123,402	113,139			
» 1862	20	14	96	20	123	178	161	267	510	463	794	910	1,705	993	1,669	2,662	16,316	10,656	7,466	75,718	9,111	1,692	120,959	112,266			
» 1863	22	12	95	20	131	183	200	319	514	468	844	970	1,815	999	1,671	2,670	19,722	12,181	58,254	27,491	9,166	2,630	129,444	122,702			
» 1864	21	13	87	20	136	175	211	319	536	500	882	894	1,877	1,057	1,795	2,854	15,501	12,904	62,030	23,731	9,243	2,098	125,507	125,890			
» 1865	20	15	97	23	174	216	203	334	495	490	875	1,023	1,899	1,023	2,087	3,110	14,972	13,095	76,447	13,211	9,288	2,251	129,264	121,296			